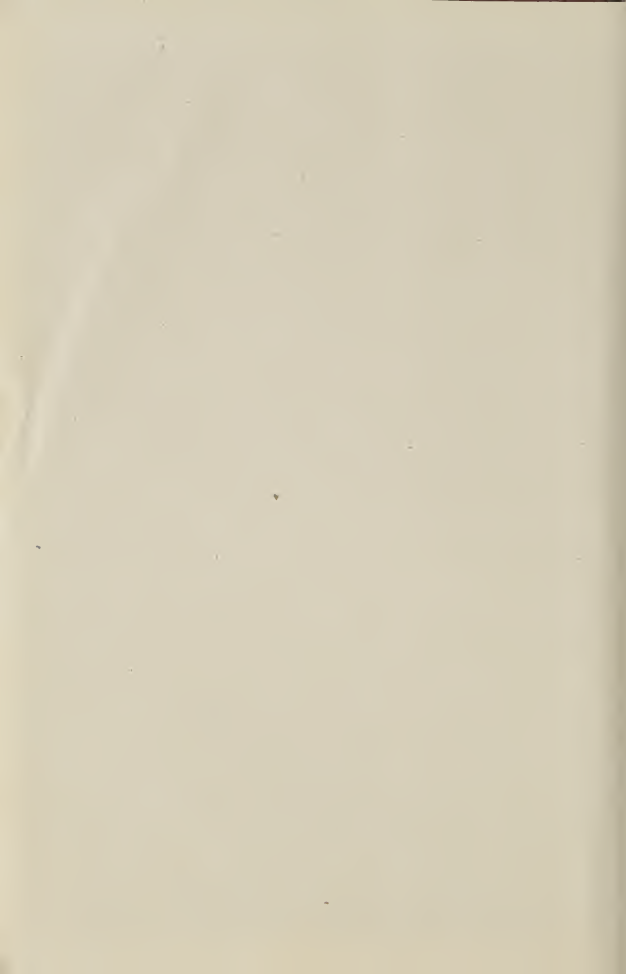

f125

az comitat (z Col. J. Ép. 'ya Répi.
sz L 1.30 - 3 Febra 1920 -

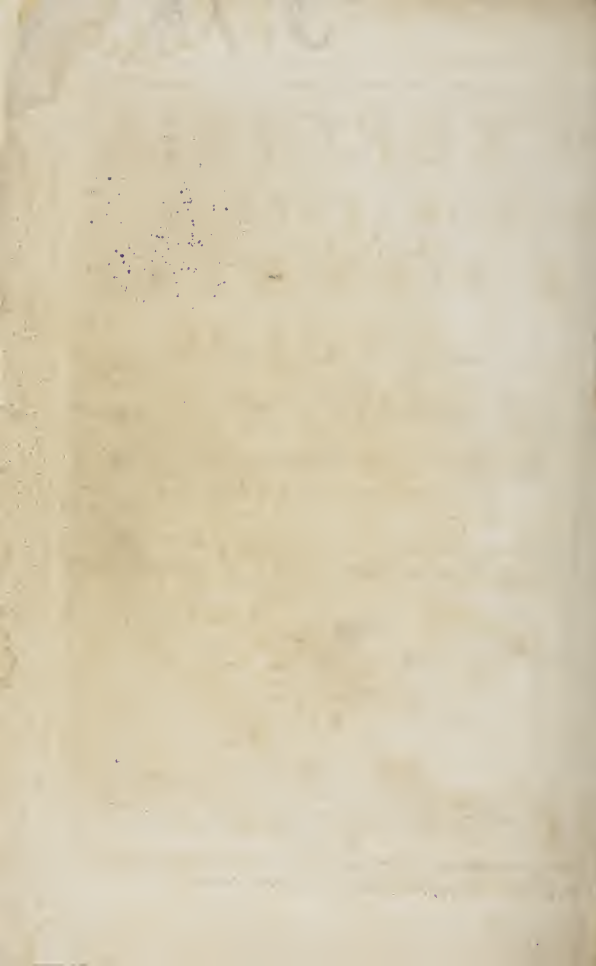

Docente magistra. Religionis Rep. Abb.

EXERCITIA
SPIRITUALIA
S. I G N A T I I
L O Y O L A E

Societatis I E S V Fundatoris .

Cum Breui Instruktionē meditandi ex
ipsismet Exercitijs deprompta .

*Et Breue Sanctissimi D. N. ALEXANDRI VII.
de Indulgentia Plenaria pro ijs , qui exercentur.*

*Collegij
de*

*Hidur.
vrbē*

ROMÆ,
Ex Typographia Varesiana. MDCLXIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

BX

2179

L7

L3

1663

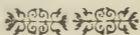
Jesuitana

NOTIS

12-17-90

A D
LECTOREM.

Enè Orare aut Meditari, præcipuè à Spiritu Sancto, qui verus est huius Sancti Exercitij Magister, dependet: sed quia Diuina Maiestas cooperationem aliquam hominum exigit; hac instructione, quam in rudiorum gratiam hoc in loco euulgamus, uti quis poterit.

Præterea hac editione addidimus Breue

ue Sanctissimi D. N. Alexandri VII. con-
cedentis Indulgentiam Plenariam ijs om-
nibus, qui per octiduum peragent Exer-
citia in Domibus, aut Collegijs Societatis
IESV: & eodem tempore verè pœniten-
tes, & confessi Sacram Eucharistiam
sumpserint, vt ex eodem Breui perspici-
tur.

ALEXANDER PAPA VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CVm, sicut Nobis nuper exponi fecit dilectus filius Gofvinnus Nickel Præpositus Societatis Iesu, personæ eiusdem Societatis quotannis, & plerumque plurimæ aliæ, siue Ecclesiasticæ, & aliorum Ordinum, & Congregationum Regularium, siue Laicæ, Exercitijs spiritualibus à Sancto Ignatio dictæ Societatis Fundatore institutis, in Domibus eiusdem Societatis, per octiduum, vacare consueverint; Nos, qui probè scimus, quanto perè conducant Exercitia huiusmodi, dirigendis in viam Domini, & confirmandis in illa Christifidelium mentibus; deuotionem eorum, qui operi adeò pio, & salutari vacauerint, Cœlestium Ecclesiæ thesaurorum elargitione magis incitare volentes; de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius autoritate confisi, Omnibus, & singulis Christi fidelibus, tam prædictæ Societatis, aut cuiuscumque alterius Ordinis, & Congregationis Regularibus, quàm alijs quibuslibet Ecclesiasticis, & Laicis, qui in Domibus memoratæ Societatis Exercitia prædicta, iuxta laudabilem, eiusdem Societatis consuetudinem, per octidui spatium, quodcumque peregerint: & interea temporis, verè pœnitentes, & confessi, Sacro-

sanctum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint ; quoties id egerint , Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem , misericorditer in Domino concedimus . Præsentibus in perpetuum valituris . Volumus autem , quod si pro impetratione, præsentatione , admissione , seu publicatione præsentium , aliquid vel minimum detur , aut sponte oblatum recipiatur ; eisdem præsentibus nullæ sint eo ipso : quodque earundem præsentium transumptis , etiam impressis , manu Notarij publici , vel Secretarij dictæ Societatis subscriptis , & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutz , vel Præpositi Generalis Societatis prædictæ munitis , eadem prorsus fides adhibeatur , quæ præsentibus ipsis adhiberetur , si forent exhibitæ vel ostensæ . Dat. in Arce Gandulphi Albanensis Diocesis sub Annulo Piscatoris die xii. Octobris M. DC. LVII. Pontificatus Nostri Anno Tertio .

G. Gualteivius .

ADMONITIO

Ad eum, qui tradit Exercitia, de modo, ordine, & distributione sequentium foliorum.

AD vitanda quamplurima errata, quæ committuntur in excubendis Exercitiorum folijs, quæ dari solent eadem Exercitia peragentibus, & alijs, de causis; operæ pretium visum est typis omnia ea imprimere, quæ vsui sunt illis, qui exercentur: relictis alijs, quæ spectant ad eum, qui tradit Exercitia: vt videre est in Annotationibus, tam generalibus, quàm peculiaribus cuiusuis Hebdomadæ.

Præterea (secundùm mentem S. P. N. Ignatij in fine Quinti Exercitij) Meditationi de Inferno additæ sunt alia tres: videlicet: de Morte, de Iudicio, & de Damnis ex peccato mortali prouenientibus. Insuper (vt innuitur cap. 17. Directorij) appositæ est Meditatio de Filio prodigo, faciendâ post Confessionem generalem. Tandem, ne deesset vltimum Nouillimorum, addita est Contemplatio de Paradiso, quæ ponitur post Meditationem de Ascensione Christi in Cælum. His quinque Meditationibus poterit vti qui tradit Exercitia, nisi ei suppetant aliæ ad finem, qui intenditur, aptiores.

In Prima, & Secunda Meditatione Hebdomadæ Secundæ, quæ sunt de Incarnatione, & Natiuitate Iesu Christi D. N. Præludijs subiecimus Puncta deprompta ex Evangelio, loco materiæ: formæ verò loco, posuimus id, quod ibidem dicitur, de contemplandis Personis, Verbis &c. Quod similiter fit Hebdomadis sequentibus, quibus additur peculiare folium, continens Repetitiones & Applicationem sensuum, maioris facilitatis gratia.

Postremò, numerus, qui est in fine cuiuslibet folij, ostendit diem, quo idem dari solet ijs, qui exercentur: literæ verò alphabeti, quæ numeris proximæ sunt, vel innuunt ordinem seruandum ea die in distributione eorum

rum

rundem foliorum; vel ostendunt quot horæ impendenda
sint cuilibet Exercitio . Regulæ de Scrupulis nullò nu-
mero notantur , quia non potest determinari tempus, quo
vsi futurz sint : & quia non est necesse eas tradere
illis , qui scrupulis non vexantur . Vt verò facilius sit
vsi horum foliorum , Index hic appositus ostendit
methodum, qua dari solent Exercitia illis, qui mensem in-
tegrum iisdem vacant .

A M D G

BREVIS INSTRVCTIO

benè meditandi, ex Libro Exercitiorum
Spiritualium S.P. Ignatij decerpta .

Meditationis partes quatuor .

Meditatio quatuor partibus constat : Oratione
Præparatoria , Præludijs , Punctis , & Collo-
quijs .

1 Oratio Præparatoria ferè eadem est in om-
nibus Meditationibus : & fit, petendo gratiam à Deo, vt
omnes vires, & operationes nostræ , sincerè ad eius glo-
riam, & cultum dirigantur .

2 Præludia aliquando duo tantum, aliquando tria sunt.
in Meditationibus historiam aliquam, aut mysterium vitæ
Christi, aut B. Virginis, & Sanctorum continentibus, tria
sunt, in alijs duo tantum .

Primum Præludium , cum duo tantum adhibentur , est
expressio quædam . & constitutio loci , vi potentiz imagi-
natiuæ formata, qua repræsentatur res aliqua, aut neces-
saria ad intelligendum deinde clariùs Puncta , aut saltem
aliquo modo connexa, & proportionata materiæ Medita-
tionis : vt hac ratione ipsa etiam phantasia diuino serui-
tio mancipetur, & certo alicui obiecto affigatur, ne vaga,
hac & illac per plura & varia exeret .

Secundum fit , postulando à Deo id, quod quis exp-
tat, iuxta materiam, & scopum propositæ Meditationis .

Cum verò tria adhibentur ; Primum Præludium est
narratio brevis historiæ illius, quæ meditanda suscipitur ,
sinè aliquo discursu .

Secundum, imaginaria constitutio locorum, vbi pera-
cta est historia, seu mysterium propositum .

Tertium, postulatio illius, quod, pro diuersitate materiæ

con-

consequi desideramus, velut finem Meditationis .

3 Puncta solent esse tria aut quinque, plura aut pauciora pro capacitate materiæ: & sunt velut præcipua capita, ad quæ omnia reducuntur, quæ meditanda occurrunt .

In Punctis exerceri debet memoria, intellectus & voluntas: quæ potentia subinde, dum opus est, adiuuantur à phantasia .

Memoria suggerit, & repræsentat materiam pro Meditatione præparatam: & necessitate exigente, alia, siue audita, quæ ad rem faciunt, & Meditationem fecundiorum reddunt .

Intellectus discurret circa materiam à memoria propositam, apprehendendo, iudicando, concludendo, vnum ex alio deducendo. Res deinde, circa quas intellectus occupatur, vbi non agitur de mysterijs vitæ Christi aut Sanctorum, variæ sunt pro varietate Punctorum: in mysterijs autem vitæ Christi aut Sanctorum, sunt personæ, verba, & opera, in genere loquendo: in particulari verò magis, cogitationes, affectus interni, qualitas, conditio siue status, dignitas, & virtus personarum: modus & finis operationum: imò etiam causæ, effectus, tempus, & aliæ circumstantiæ, quæ ad meliorem mysterij cognitionem, momentum afferunt .

Modus porrò, quo intellectus ordinariè vtitur in quavis Meditatione cuiusvis materiæ, est in suis discursibus adhibere rationes, & similitudines à seipso excogitatas: vel similitudines, exempla, & rationes, ex sacris literis, siue alijs bonis autoribus petitas: & postquam veritatem rei benè intellexerit, ac penetrarit; voluntati varia motiva, necessitatis, vtilitatis, delectabilitatis, honestatis, facilitatis proponat: donec eam ad amplectendum, vel fugiendum id, quod proponitur, permoueat .

Voluntas mouetur rebus sibi ab intellectu propositis, excitando in seipsa amorem vel odium, desiderium vel horrorem, spem vel desperationem, audaciam vel timorem, gaudium vel tristitiam, compassionem vel iram, pro
di-

diuerſitate materiæ, & motiuorum ab intellectu propoſitorum: poſſunt deinde dilatari, aut excitari de nouo ſimiles affectus multis modis; exempli gratia, per modum admirationis, humiliatiõis, imitationis, laudationis, obſecrationis, petitionis, proſopopœiæ, repræſentationis, oblationis, gratiarum actionis, & ſimiles .

Phantafia proponit loca, vultus perſonarum, motus, ſitus, magnitudines earundem rerum; prout exigunt alię potentiæ, quò faciliùs, & viuaciùs operentur .

4 Colloquia poſſunt fieri plura, aut pauciora: & cõſiſtunt in hoc, vt qui meditatatur, quoties affectu ad hoc impellitur, tam in progreſſu Meditationis, quàm in fine eiufdem, loquatur cum Deo, B. Virgine, Angelis, aut Sanctis; nunc grãtias agendo, vt iam dictum eſt, nunc ſeipſum offerendo, nunc petendo, nunc obſecrando, nunc conſultando ſeu deliberando, nunc aliud agendo: prout Meditatio ipſa, aut propria cuiuſuis neceſſitas id poſtularit: ſubinde perſonam filij loquentis cum patre: aliàs ſponſę conuerſantis cum ſponſo: aliàs amici cum amico agentis: aliàs ſerui cum domino: aliàs rei iudicem deprecantis, prout Spiritus ſanctus dictauerit, aſſumendo .

Colloquia porrò, quę in fine ſiunt, concludi ſolent aliqua oratione vocali, ad eas perſonas directã, cum quibus ipſa Colloquia inſtituta fuerunt .

Praxis Meditandi .

Primò. Qui manè meditaturus eſt, pridie bis terve attentè legat materiã Meditationis: præuideat diligenter qualia debeant eſſe Præludia: vnum aut plures ſibi ſcopos, pro materiæ capacitate, ſtatuat: aduertat quid circa Puncta conſiderari poſſit: in particulari, in materijs vitę Chriſti & Sanctorum, obſeruet Perſonas, Verba, Opera, quę in quolibet illorum continentur .

Secundò. Poſt cubitum ante ſomnum, medico temporis ſpatio, quo ſemel ſalutatio Angelica recitari poſſet,

cogitet de hora, qua surgendum ei erit, & breuiter materiam Meditationis recolat: idemque faciet, quoties de nocte euigilare contigerit.

Tertio. Manè expergetus, statim proponat diligenter seruare additiones, quæ ad benè meditandum plurimum conferunt: deinde exclusis omnibus alijs cogitationibus, animum ad illud applicet, quod paulò post meditatus est: excitando in seipso affectum aliquem Meditationi conformem: & hoc, mediante aliqua similitudine, quam mente secum pertractet: vel versiculo aliquo Sacra Scripturæ, aut alicuius S. Patris sententia.

Quod hic, & supra §. primo dictum est de præparatione; cum proportione faciendum est per quartam circiter horæ partem, ante quamlibet Meditationem, etiam interdiu, faciendam.

Quarto. Meditationem aggressurus, imaginetur se ab Angelo suo Custode, aut Sancto aliquo tutelari inuitari, vt sese Diuino conspectui sistat: & aqua lustrali accepta, signet se signo Crucis, cum intentione Dæmonem procul ab eo loco arcendi, ne impediatur: deinde, cum magna auiditate spirituali, pascendi & faciendi animam suam in conspectu Dei, ad locum Meditationis accedet.

Quinto. Vno vel gemino adhuc passu à loco Meditationis distans; per tantillum tempus, quo percutri Oratio Dominica posset, animo sursum eleuato, consideret Dominum nostrum IESVM præsentem, vt Deum & Hominem, vel Sanctissimam Trinitatem: aut, ne imaginatione erret, eliciat actum Fidei quam potest viuacissimum, credendo Deum præsentem esse, & spectare quidnam acturus sit: illique humili gestu reuerentiam exhibeat.

Sexto. Genu flectens adoret Deum, illique benedicat, his, aut similibus verbis: *Benedicta sis Sancta & Indiuidua Trinitas, nunc & semper, & per infinita secula seculorum, Amen. Adoro te, Christe, & benedico tibi, quia per Crucem tuam redemisti Mundum.*

Septimo. Deinceps in genua prouolutus, quamuis Diuino

uino conspectu indignum se reputare debeat, ac pròinde de propria indignitate & defectibus dolere; nihilominus audeat se, suaque omnia Deo offerre: itaque faciet Orationem Præparatoriam modo supradictò.

Octauò. Duo, aut tria Præludia Meditationi pramittat, vt supra dictum est.

Nonò. Propositam Meditationem aggrediatur incipiens à Primo Puncto: in quo si optatam deuotionem consequatur; conquiescat, sine transcurrendi anxietate, donec sibi satisfecerit. Modus meditando erit, vt memoria partem materiæ suggerat, intellectus eandem benè examinet, donec voluntas moueatur ad amplectendum, aut fugiendum quod intellectus proponit: ad quod plurimum conferret, considerare an personæ in Meditatione occurrentes, operentur conformiter naturæ, proprietatibus, & conditioni suæ, vel non: & omnia ad propriam instructionem trahere. His ita circa vnum Punctum peractis, paulatim eodem modo ad alia procedat.

Decimò. Circa finem Meditationis instituat vnum, aut plura Colloquia, vt supra dictum est, pro deuotione: & concludat oratione aliqua vocali.

Vndecimò. Hora Meditationis completa, sedens, vel deambulans &c. per quartam circiter horæ partem, secum dispiciet quonam modo Meditatio successerit: & si quidem malè; inquiret causas cum pœnitidine, & emendationis proposito: sin verò benè; gratias aget Deo, eundem deinde modum seruaturus.

Examinet itaque Primò, quem modum seruauerit in Præparatione, in præsentia Dei formanda, in Oratione Præparatoria, Præludijs, exercitio memoriæ, intellectus, voluntatis, & phantasie toto Meditationis decursu: & denique in Colloquijs.

Secundò, an habuerit distractiones: & quem in ijs depellendis modum adhibuerit.

Tertiò, an consolationes affluerint, vel potius desolationes: earumque qualitates, & causas,

Quar-

Quartò, aridusne fuerit in discursu, an fœcundus: & causas similiter inquirat.

Quintò, lumina intellectus colligat, quæ habuerit: siue noua illa sint, siue antiqua, meliùs cognita.

Sextò, similiter colligat affectus voluntatis, examinetque quales fuerint, amorisne, an odij.

Septimò, Proposita facta colligat, vt executioni mandentur, eaque renouet.

Octauò, in libello ad hoc parato, lumina omnia, de in- affectus, & proposita, quàm poterit breuissimè, & clarissimè adnotet.

Praxis applicandi sensus.

Primò. Procuret siue per Meditationem modo supra dicto factam, siue per attentam & diligentem lectionem, vt materiam mysterij, cui sensus applicare vult, benè intelligat.

Secundò. Diligenter exequatur quidquid de Meditatione dictum est circa Preparationem, Præsentiam Dei, Orationem Preparatoriam, & Præludia.

Tertio. Incipiat applicationem sensuum à visu: & sibi imaginetur se videre personas, actiones, & alia, quæ possunt esse obiectum huius sensus: deinde applicet auditum, gustum, odoratum, & tactum, singulos sensus proprio obiecto suo: & si fortè non fuerint obiecta propria, & corporalia; proponat obiecta quædam metaphorica, & spiritualia: si tamen phantasie prius obiectum vnus sensus, quàm alterius representaretur, v.g. prius obiectum odoratus, quàm visus, aut gustus; in eodem sistat (ordo enim suprapositus tam necessarius non est, vt immutari non possit) & conetur, quàm optimè potest, illud penetrare: postquam verò obiectum vnus potentie; siue sensus benè penetrauerit; mox breuem aliquem discursum, circa idem faciet, & moralem aliquam doctrinam inde eliciet opera intellectus, ad proprios mores reformandos:

dein-

deinde, med'ia voluntate, amplectatur, aut fugiat quod intellectus proposuit : affectus excitet & dilatet modis supradictis .

Quartò, Concludat Applicationem Colloquio aliquo, vt supra dictum est, & Orat'one aliqua vocali absoluat .

Quintò, Successum Applicationis examinet, vt de Meditatione dictum est: & fructus similiter adnotet .

Laus Deo B.V. & S.P. Ignatio .

INDEX EORVM

qua sequentibus folijs continentur .

A Dnotationes ad Exercitia .	1. a.
Principium seu fundamentum .	1. b.
Examen Particulare .	1. c.
Examen Generale .	1. d.
Examinis Generalis modus .	1. e.
Additiones ad Exerc. melius agenda.	1. f.
Primum Exercitium .	2. a.
Secundum Exercitium .	2. b.
Regulæ ad discernendos animi motus.	2. c.
Tertium & quartum Exercitium.	2. d. e.
Medit. de damnis ex pecc. mort. prouenien.	2. f.
Primus Orandi modus .	3. a. b.
Exercitium de Morte .	3. c. d.
Exercitium de Iudicio .	4. a. b.
Exercitium de Inferno .	4. c. d.
Meditatio de Filio prodigo .	4. c.
Contemplatio Regni Christi .	5. a. b.
Secundus Orandi modus .	5. c. d.
Regulæ ad pleniorum spirituum discret.	5. e.
Notanda pro Secunda Hebdomada .	5. f.
Meditatio I. de Incarnatione .	6. a.
Contemplatio II. de Natiuitate .	6. b.
Repetitiones & Applicatio sensuum .	6. c. d. e.
De Purificatione B. Virginis .	7. a.
De Fuga in Ægyptum .	7. b.

De

De Ascensu in Templum a anno 12.	8. a.
De vita Domini ab anno 12. ad 30.	8. b.
Meditatio de duobus Vexillis .	9. a. b.
Medit. de tribus hominum classibus .	9. c.
Tres modi Humilitatis .	9. d.
De Baptismo Christi .	10. a.
De Tentatione Christi .	10. b.
Prælud. ad Election. & Introduction.	10. c.
De tempore triplici ad Elect. facien.	10. d.
De Apostolorum vocatione .	11. 3.
De sermone Christi in monte .	11. b.
De ambulatione super aquas .	11. c.
Modus prior bonæ electionis faciendæ .	12. a.
Modus posterior .	12. b.
De Lazari suscitatione .	13. a.
De die Palmarum .	13. b.
De emendatione, seu reform. vitæ status.	13. c.
Regulæ in distribuendis elemosynis.	13. d.
Notanda pro Tertia Hebdomada .	14. a.
Contemplatio De cœna Domini .	14. b.
De gestis post cœnam .	14. c.
Repetitiones & Applicatio sensuum .	14. d. e. f.
De comprehensione Christi .	15. a.
De gestis in Domo Caiphæ .	15. b.
De Christi apud Pilatum accusatione .	16. a.
De transmissio Christo ad Herodem .	16. b.
De reuersione ab Herode ad Pilatum .	17. a.
De condemnatione & Crucifixione .	17. b.

De mysterijs in Cruce factis .	18 a.
De mysterio sepulturæ .	18. b.
Repetitiones Passionis Christi .	19. a. b. c d.e.
Regulæ ad victum temperandum .	19 f.
Notanda pro Quarta Hebdomada .	20. a.
De Resurrectione & Apparitione I.	20. b.
De Apparitione II.	20. c.
Applicatio sensuum .	20. d.
De apparitione III.	21 a.
De Apparitione IV.	21. b.
De Apparitione V.	22. a.
De Apparitione VI.	22. b.
De Apparitione VII.	23. a.
De Apparitione VIII.	23. b.
De Apparitione IX.	24. a.
De Ascensione Christi .	24. b.
Contemplatio de Paradiso .	24. a.
Tertius Orandi modus .	25. b.
Contemp. ad Amorem spiritual. excit.	25. c.
Regulæ de Scrupulis .	

A N N O T A T I O N E S
Ad Exercitia .

 Prima est Annotatio : quòd ipso nomine, spiritualium Exercitiorum, intelligitur modus quilibet examinandi propriam conscientiam : item meditandi, contemplandi, orandi secundum mentem, & vocem : ac postremò alias quascumque spirituales operationes tractandi, vt dicitur deinceps . Sicut enim deambulare, iter facere, & currere, exercitia sunt corporalia ; ita quoque præparare, & disponere animam ad tollendas affectiones omnes malè ordinatas, & ijs sublatis, ad quærendam, & inueniendam voluntatem Dei, circa vitæ suæ institutionem, & salutem animæ, Exercitia vocantur spiritualia .

Secunda est : quòd cum in sequentibus omnibus Exercitijs spiritualibus vtamur actibus Intellectus, quando discurremus, Voluntatis verò, quando afficimur ; aduertendum est in operatione, quæ præcipuè est Voluntatis, dum voce, aut mente cum Domino Deo, vel Sanctis eius colloquimur, maiorem exigi à nobis reuerentiam, quàm dum per vsum Intellectus circa intelligentiam potius moramur .

Tertia est : quòd mirum in modum iuuatur, qui suscipit Exercitia, si magno animo, atque liberali accedens, totum studium, & arbitrium suum offerat suo Creatori, vt de se, suisque omnibus id statuatur, in quo ipsi potissimum seruire possit, iuxta eiusdem beneplacitum .

Quarta est : quòd exercenti se in prima hebdomada, expedit nescire quid in secunda sit acturus : sed ad

con-

consequendum illud, quod tunc quarit, acriter laborare, perinde ac si nihil boni postea esset reperiturus.

Quinta est: quod admonendus est is, qui exercitatur, ut cum in quotidiano quolibet Exercitio, ex quinque infra describendis, expendi debeat vnus horæ tempus; curet semper animi quietem in hoc reperire, quod plus temporis potius, quam minus insumpsisse, sibi conscius sit. Frequens est enim Damoni hoc agere, ut præfixum meditationi, vel orationi temporis spatium decurtetur.

Sexta est: quod, cum facile sit ac leue, affluente consolatione, integram contemplationis horam traducere, difficillimum è contra incidente desolatione; idcirco aduersus tentationem, ac desolationem semper pugnandum est, producto vltra præfinitam horam exercitio, vincendi gratia. Ita enim non solum discimus resistere aduersario; sed eum etiam expugnare.

Septima est: quod ei, qui à negotijs liberior est, & fructum consecuti spirituales optat, quam possit maximum; tradenda sunt omnia Exercitia eodem, quo procedunt, ordine. In quibus (secundum successum communiorum) tanto maiorem faciet progressum spiritualis vitæ; quanto magis ab amicis, notisque omnibus, & ab omni rerum humanarum solitudine sese abduxerit: ut si ab ædibus pristinis migret in domum, cellamue aliquam secretiorem, vnde ipsi liberum, securumque sit egredi ad Matutinum, sacrum Missæ, vel ad Vesperarum officium, cum libuerit, audiendum, absque familiaris cuiusquam interpellatione. Ex qua quidem loci secessione, inter alias multas commoditates, hæ tres præcipuè consurgunt. Prima, quod exclusis amicis & familiaribus, negotijsque minus recte ordinatis ad Dei cultum; gratiam apud Deum non

mediocrem meretur . Secunda , quòd per huiusmodi secessum , Intellectu minus quàm antea distracto in diuersas partes , sed collecta , redactaque omni cogitatione ad rem vnam , scilicet ad obsequendum Deo Creatori suo , & saluti animæ suæ consulendum ; multò liberius , ac expeditius vtitur naturæ viribus in quærendo eo , quod desiderat tantopere . Tertia , quòd quanto se magis reperit anima segregatam , ac solitariam ; tanto aptiorem se ipsam reddit ad quærendum , attingendumque Creatorem , & Dominum suum : ad quem insuper , quo propius accedit ; eo melius ad suscipienda bonitatis diuinæ dona disponitur .

*P R I N C I P I V M ,
Sive Fundamentum.*

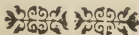

Creatus est homo ad hunc finem, vt Dominum, Deum suum laudet, ac reuereatur, eique seruiens tandem saluus fiat.

Reliqua verò supra terram sita, creata sunt hominis ipsius causa, vt eum ad finem creationis suæ prosequendum iuuent.

VNdè sequitur vtendum illis, vel abstinendum eatenus esse; quatenus ad prosecutionem finis vel conferunt, vel obsunt.

QVapropter debemus absque differentiâ nos habere circa res creatas omnes (prout libertati arbitrij nostri subiectæ sunt, & non prohibitæ) ita vt (quod in nobis est) non quæramus sanitatem magis, quàm ægritudinem: neque diuitias paupertati, honorem contemptui, vitam longam breui præferamus: Sed consentaneum est, ex omnibus ea demum, quæ ad finem ducunt, eligere, ac desiderare.

EXAMEN PARTICVLARE

Paulatim atque per partes. Non poteris eas delere pariter.

EXAMEN PARTICVLARE

Et quotidianum, tria tempora complectens, ad dispositionem sui, ac duplicem discussionem accommoda.

Primum tempus est matutinum, quo debet homo, statim dum à somno furgit, proponere diligentem suam custodiam, circa peccatum, aut vitium aliquod particulare, à quo emendari cupit.

Secundum est pomeridianum, in quo petenda est à Deo gratia, vt reminisci possit ille, quoties in peccatum, seu delictum illud particulare inciderit, & in posterum cauere. Deinde priorem faciat discussionem, exigens ab anima sua rationem de peccato, seu vitio iam dicto, & singulas diei partes præteritas percurrens, ab ea hora, qua surrexit, vsque ad præsentem, quoties illud commiserit, & puncta totidem signet in priore linea figuræ subscriptæ: quibus peractis, denuo proponat per spatium diei reliquum diligentius sese cohibere.

Tertium erit vespertinum tempus, in quo, post cœnæ horam, facienda est discussio secunda, percursis itidem horis singulis, ab examine priore vsque ad præsens lapsis: & eodem modo rememoratis, enumeratisque vicibus, quibus deliquerit; parem eis punctorum numerum, signabit in posteriore linea figuræ sequenti similis, ad hoc præparata.

Additiones quatuor utiles ad faciliorem, & celeriore[m] peccati, seu vitij cuiusuis extirpationem.

Prima est, vt quoties id peccati, seu delicti genus homo commiserit, manu pectori admota, doleat de lapsu, quod fieri potest etiam assistentibus alijs, nec aduertentibus.

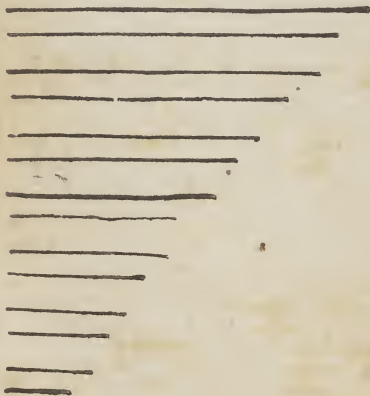
Secunda est, vt sub noctem numeratis, comparatisque, & inuicem punctis linearum, quarum prior priori examini,

mini, posterior posteriori assignatur; attendat, an à priori examine vsque ad secundum aliqua successerit emendatio.

Tertia est, vt conferat diei secundæ, atque præcedentis examina inuicem: considerans, ecquid sibi emendationis interuenerit.

Quarta, vt, collatis hebdomadarum duarum inter se examibus; pari modo factæ, vel omisæ emendationis rationem habeat.

Item notandum est, ex sequentibus figuris primam cæteris longiorem deputari diei primæ, puta Dominicæ: secundam verò diei Lunæ paulò breuiorem: & ita deinceps: cum par sit diminui in dies erratorum numerum,

EXAMEN
C O N S C I E N T I A E

Generale.

PRO comperto ponitur triplex incidere homini cogitationum genus: Vnum ex proprio surgens motu ipsius hominis: Reliqua verò duo extrinsecus aduentantia, ex boni scilicet, vel mali spiritus suggestione.

De Cogitatione.

DVobis modis elicitur meritum ex mala cogitatione in materia peccati mortalis, de qua hic sermo est. Primò, quando suggeritur de patrando mortali crimine cogitatio, sed ea confestim repugnando vincitur. Secundò, quando prauæ istiusmodi suggestioni semel, ac iterum repulsæ, & subinde nihilominus reuertenti, continuè resistit homo, donec penitus expugnetur: quod quidem victoriæ genus, merito alterum antecellit.

Peccat autem leniter aliquis, seu venialiter, quando in suborta peccati mortalis cogitatione, aliquantulum moratur, quasi auscultando: vel quando aliqua obiter sensus delectatione afficitur, vel in ea retundenda sese exhibet negligentem. Mortale verò peccatum, per cogitationem duobus modis admittitur. Primò, quando cogitationi peccati præbetur quacumque ratione assensus. Secundò, quando peccatum illud opere completur: idque grauius est priore, ex tribus causis: videlicet, ob maiorem temporis decursum: ob actum intensiorem: & ob plurimum denique offendiculum, siue detrimentum.

De

i. d.

De Loquela.

Verbo etiam multifariam offenditur Deus : vt in Blasphemia, & Iuramento. Nam iurandum non est, neque per Creatorem, neque per creaturas vllas, nisi concurrentibus his tribus, Veritate, Necessitate, ac Reuerentia. Porro intelligenda est Necessitas, non in veritatis cuiuslibet affirmatione ; sed eius tantum, quæ circa spirituale, corporale, vel etiam temporale bonum aliquod, momenti est non leuis. Reuerentiam dicimus, quando assumens diuinum nomen adhibet considerationem, vt Deo Creatori ac Domino debitus honor tribuatur.

Sciendum est autem, licet Iuramentum temerè, seu vanè factum per Creatorem, sit grauius peccatum, quàm per creaturam ; difficilius tamen esse, per hanc, quàm per illum licitè iurare, seruatis debitis circumstantijs, quas diximus. Primò, quia in mentione creaturæ faciendæ per iuramentum, non ita excitamur, aut reddimur attentis vt ex veritate, ac necessitate iuremus, sicut nominato rerum omnium Creatore. Secundò, eo quòd ad honorem Deo exhibendum cum reuerentia, longè debiliùs mouemur ex commemoratione creaturæ, quàm ipsius Dei Creatoris. Quamobrem iurare per creaturas, perfectis magis conceditur, quàm crassioribus, siue idiotis : quandoquidem perfecti, ex contemplationis vsu assiduo, & illustratione intellectus, considerant propiùs, atque deprehendunt Deum secundum essentiam, præsentiam, & potentiam suam creaturæ cuiuslibet inesse : vnde ad præstandam illi debitam in Iuramento reuerentiam paratiores sunt alijs, qui eò perfectionis nondum prouecti sunt. Tertio, quia creaturis ad confirmationem iuramenti crebriùs adscitis, periculum esset idololatriæ : id quod imperfectis magis, quàm perfectis fuerit timendum.

Vitandum est insuper Verbum Otiosum (inter alia locutionis peccata) quale esse intelligitur quodcumque nec loquenti, nec alteri prodest, nec eo etiam animo profertur, vt afferat vtilitatem. E conuerso verò minimè otiosum censendum est verbum illud, quodcumque ad animæ vel propriæ, vel alienæ, aut ad corporis, aut rei etiam temporalis commodum pertinet: aut certè ad tale quippiam ex dicentis mente dirigitur: etiam si quis de negotijs loquatur, ab instituto suo alienis, vt Religiosus de bellis, vel mercimonijs. Cæterum ex sermone quidem, ad finem bonum ordinato, meritum contingit: ad malum verò finem, aut futiliter prolatus sermo, generat peccatum.

Sunt & oris peccata, Mendacium, falsa Testimonia, Detractio. Nam detrahendum non est alteri, nec obmurmurandum. Reuelato enim mortali alicuius peccato, quod publicum non sit, cum mala intentione, vel graui damno famæ alterius, mortale itidem peccatum committitur: veniali autem, veniale solum. Ad hæc quotiescumque alienum patefacimus vitium, vel defectum; nostrum ipsorum vitium, ac defectum simul commoastramus. Verumtamen, vbi recta mens est, de proximi delicto licebit loqui bifariam.

Primò, quando publicum est, vt meretricium, vel damnatum in Iudicio, vel perniciosum, puta ob errorem publicum, animos conuersantium corrumpentem.

Secundò, quoties occultum alicuius crimen iudicatur alteri, per cuius subuentionem, ille releuari à peccato possit: dummodo rei huius probabilis aliqua ratio, vel coniectura offeratur.

Possent inter oris peccata Irrisiones, Contumeliæ, & alia id genus adscribi, &c.

De Opere .

PROPOSITIS ante oculos decem Mandatis Dei , cum Ecclesiæ Præceptis , & Iussis Maiorum seu Superiorum , æstimandum est , quicquid sit operis aduersus quodlibet eorum , id peccatum esse : leuius , aut grauius tamen , pro inæquali peccandi modo , & pro diuersa peccantium habitudine . Porro reduci ad Iussa ducimus Superiorum , Diplomata , seu Indulta Pontificum , pro Infidelium expugnatione , vel Christianorum pace , concedi , atque promulgari solita : per quæ ad confessionem peccatorum , & Eucharistiæ sanctæ sumptionem , Christi fideles inuitantur . Peccat siquidem non leuiter , quicumque tam pias Rectorum Ecclesiæ cohortationes , sanctionesque aspernari audeat , ac transgredi .

EXAMINIS GENERALIS
Modus .

Primum punctum est, Domino nostro Deo , pro beneficijs acceptis, gratias agendas esse .

Secundum , quòd debemus pro cognitione, & expulsi-
sione peccatorum gratiam flagitare .

Tertium , de admissis præfenti die peccatis, rationem
ab anima nostra exigere , per horas singulas , ex
quo surreximus , vestigando . Et primò quidem circa
cogitationem: deinde circa loquelam, atque operationem,
eodem ordine , quo in particulari examine traditum est.

Quartum , poscere veniam de delictis .

Quintum , proponere , cum Dei gratia, emendatio-
nem: & orationem Dominicam, post dicta omnia,
recitare , *Pater noster* .

*ADDITIONES AD EXERCITIA
melius agenda.*

Prima est: vt ego, post cubitum ante somnum, modico temporis spatio, quo recitaretur semel Angelica salutatio, cogitem de hora, qua surgendum mihi erit, & de exercitio faciendo.

Secunda: vt expergefactus, statim, exclusis omnibus alijs cogitationibus, animum ad illud applicem, quod in primo mediæ noctis exercitio contemplaturus sum: vt-que maioris verecundiæ, & confusionis gratia, exemplum mihi huiusmodi proponam: Quomodo miles aliquis staret coram Rege suo, & cœtu aulico erubescens, anxius & confusus: qui in Regem ipsum, acceptis ab eo prius beneficijs, donisque plurimis ac magnis, grauiter deliquisse conuictus esset. In secundo itidem exercitio, reputans quantum peccauerim; fingam me catenis vinctum esse, ac protinus sistendum coram summo Iudice, sicut mortis reus quispiam, ferreis ligatus compedibus, duci ad tribunal solet. His igitur, vel alijs, pro meditandarum rerum genere, cogitationibus imbutus, vestitu meo me induam.

Tertia: vt à loco futuræ meditationis, vno, vel gemino adhuc passu distans, per tantillum tempus, quo percurri oratio Dominica posset, animo sursum eleuato, considerem Dominum meum IESVM, vt præsentem, & spectantem quid nam acturus sum: cui reuerentiam cum humili gestu exhibere debeam.

Quarta est: vt ipsam aggrediar contemplationem, nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus iacens: nunc sedens, aut stans: & eo me componens modo, quo sperem facilius id consequi, quod opto. Vbi aduertere hæc duo

de-

i. f.

debent . Primum, quòd si flexis genibus, vel in alio quouis situ, voti compos fiam; nil requiram vltra . Secundum, quòd in puncto, in quo affectus fuero quæsitam deuotionem; conquietere debeo sine transcurrendi anxietate, donec mihi satisfecero .

Quinta: vt completo exercitio, sedens, vel deambulans, per quartam circiter horæ partem, mecum dispiciam, quoniam modo meditatio, seu contemplatio mihi successerit . Et si quidem malè; inquiram causas cum pœnitentia, ac emendationis proposito: si vero bene; gratias Deo agam, eundem postea modum obseruaturus .

Sexta: vt cogitationes, quæ gaudium afferunt, qualis est de gloriosa Christi Resurrectione, subterfugiam: quoniam talis quælibet cogitatio impedit fletum, & dolorem de peccatis meis, qui tunc quærendus est: adscita potius Mortis, vel Iudicij recordatione .

Septima: vt eandem ob causam omni me priuem lucis claritate, ianuis, ac fenestris clausis tantisper, dum illic moror: nisi quamdiu legendum, aut vespendum erit.

Octaua: vt à risu, verbisque risum prouocantibus maximè abstineam .

Nonã: vt in neminem oculos intendam, nisi salutandi, aut valedicendi poscat occasio .

Decima: vt aliquam addam satisfactionem, seu pœnitentiam: quæ quidem in interiorem, & exteriorem diuiditur: Interior est dolor de proprijs peccatis, cum firmo proposito cauendi tum ab illis, tum ab alijs quibusuis in posterum. Exterior autem est fractus interioris: videlicet castigatio aliqua de commissis: quæ tribus potissimum modis assumi potest .

Primò circa victum : subtractis quibusdam, non superfluis solùm (quod temperantiæ est, non pœnitentiæ) sed etiam convenientibus alimentis : Et eo fit melius ; quo plus subtrahitur, vitata interim naturæ corruptione, aut debilitate graui, seu infirmitate . Secundò circa somni, & strati modum, sublatis non mollibus tantùm, aut delitiosis rebus ; sed alijs etiam opportunis, quantum licet, citra vitæ, aut valetudinis graue periculum . Quapropter de somno necessario nihil demendum est, nisi aliquantisper ad consuetudinem (si cui est nimij somni) moderandam . Tertio circa ipsam carnem, vt inflictum sentiat dolorem, admotis, gestatisque cilicij, funibus, aut vectibus ferreis : vel incussis verberibus, ac plagis : vel alijs austeritatis generibus assumptis . In quibus tamen omnibus magis expedire videtur, vt doloris sensus in carne tantùm sit, nec penetret ossa, cum infirmitatis periculo . Quare flagellis potissimùm vtetur ex funiculis minutis, quæ exteriores affligunt partes, non autem adeo interiores, vt valetudinem aduersam causare possint .

Notanda sunt insuper hæc circa Pœnitentiam .

Primum, quòd Pœnitentiæ exterioris triplex est usus, seu effectus : nimirum vt pro delictis præteritis nonnihil satisfiat : vt vincat se ipsum homo, inferiorem sui partem, quæ sensualitas appellatur, superiori, hoc est rationi, magis subiiciens : vt postremò quæramus, atque impetremus aliquod gratiæ diuinæ donum, quod optamus : puta intimam cordis contritionem de peccatis, & abundantiam lachrymarum, vel propter illa, vel propter pœnas, & dolores Passionis Christi, aut dubij alicuius, quod nos angit, resolutionem .

Secundum, quòd quando is, qui exercitatur, effectum quæsitum non consequitur, vt dolorem, vel consolationem ; mutare subinde expedit rationem victus, somnique,

&c

& alia genera pœnitentiæ : ita vt pœnitentiam vnã per triduum sectemur , & proximo eam biduo relinquamus , vel etiam triduo : prout diuersis , plus aut minus pœnitentiæ est sumendum . Præterea cum pœnitentias huiusmodi sæpè omittamus , ob affectum carnis , aut erroneum iudicium , quasi naturalis nostra complexio ferre illas non possit , citra ingens valetudinis detrimentum : & è contrario iustum nonnunquam pœnitentiæ modum excedamus , de corporis robore nimis confidentes ; mutatis , vt dictum est , pœnitentiæ generibus , ac per vices sumptis , & relictis ; euenit plerumque , vt clementissimus Dominus , qui naturam nostram perfectissimè cognoscit , vnicuique id compertum reddat , quod ipsi expedit .

Tertium , quòd particulare Examen fiat ad tollendas culpas , & negligentias , quæ circa Exercitia , & Additiones solent obrepere : id quod etiam per tres alias sequentes hebdomadas obseruandum venit .

PRIMUM EXERCITIUM.

O Ratio præparatoria est, qua petimus à Domino gratiam, ut vires, atque operationes nostræ omnes sincerè ad eius gloriam, & cultum tendant.

Primum Præludium est ratio quædam componendi loci: ut si per imaginationem cernamus animam nostram in corpore isto corruptibili, velut in carcere constrictam: hominem quoque ipsum, in hac miseræ valle inter animalia bruta exulantem.

Secundum erit Præludium, ut pudorem, confusionemque mei ipsius exposcam, attendens, quàm multi homines ob peccatum mortale, vel vnicum, damnati fuerint: & quòd ego toties peccando sim damnationem cõmeritus.

Primum punctum erit, ut exerceatur Memoria circa primum peccatorum omnium, quod fuit ab Angelis commissum, adhibito statim discursu Intellectus, atque Voluntatis motu, instigante me ad voluenda, & intelligenda ea, per quæ erubescam, & confundar totus, facta vnus tantum peccati Angelorum cum tot meis comparatione. Undè colligere liceat, cum illi, ob vnicum crimen, additi sint inferno; quàm sæpè ipse supplicium idem meruerim. In Memoriam itaque dicimus trahendum esse, quo pacto Angeli creati primum in statu gratiæ, sed (quod necesse erat ad Beatitudinis consummationem) non volentes per arbitrij libertatem Creatori suo reverentiam, & obsequium præstare, at contra eum ipsum insolescentes; conuersi fuerint ex gratia in malitiam, & de cælo ad infernum præcipitati. Consequenter discurrendum erit per officium Intellectus circa hæc pensulatiùs: necnon concitandis simul Voluntatis affectionibus acriùs insistendum.

Secundum est punctum, easdem Potentias tres, circa peccatum primorum Parentum (quod secundum appellabimus) exercere: tractando Memoria quàm diuturnam ob illud pœnitentiam egerant: quanta humanum

genus corruptio inuasit: quot hominum millia ad inferos deturbata sunt. Memorandum est videlicet, quomodo Adam in Damasceno campo de limo terræ factus, postquam in terrestri Paradiso, & Eva formata ex vna costam eius, cum de fructu arboris scientiæ boni & mali prohibiti essent comedere, & nihilominus comedisent; post peccatum subito ex Paradiso eiectione sint: vestibus pelliceis induti, & originali iusticia priuati, reliquum vitæ suæ tempus, in laboribus, ac ærumnis maximis, poenitendo traxerint. Super his etiam ratiocinio Intellectus, & affectibus Voluntatis vtendum erit, sicut prius.

Tertium est, vt exerceamur pari modo, circa peccatum mortale, & particulare quodlibet (ipsum nos tertium peccatum dicemus, vt à duobus suprapositis distinguatur) considerando, quod peccato tali, vel semel dumtaxat, commisso, fortè detrusi sint multi ad infernum: quodque præterea prope innumeri, ob delicta meis pauciora, atque leuiora, forte crucientur æternis poenis. Unde Memoria versandum erit, quanta sit peccati grauitas, & malitia, Deum omnium Conditorem, atque Dominum offendentis. Ratiocinandum quoque est supplicium æternum peccato iuste irrogari, vt pote aduersus infinitam bonitatem Dei perpetrato. Postremò suscitandi sunt affectus, sicut iam dictum est.

Colloquium fiet imaginando Iesum Christum coram me adesse in Cruce fixum. Itaque exquiram mecum rationem, qua Creator ipse infinitus fieri creatura, & ab æterna vita ad temporariam mortem venire, pro peccatis meis dignatus sit, Arguam insuper me ipsum, percontans, quid hætenus dignum memoratu egerim pro Christo? quid agam tandem, aut agere debeam? & in eum intuens sic Cruci affixum, ea proloquar, quæ suggeret mens, & affectus. Vltimò dicatur, *Pater noster*.

In pūcto ad inferna descēdunt. Job 2.

Secundum Exerctium .

Præparatoria Oratio eadem quæ supra .

Prius præludium eandem exigit constructionem loci, vt in præcedenti meditatione .

Posterius verò fiet, poscendo id, quod hic querimus, dolorem scilicet intentum de peccatis, atque abundantem fletum .

Punctum primum, sit processus quidam, per quem peccata totius vitæ in memoriam reuocantur, percursis gradatim, discussisque annis, & spatijs temporum singulis . Qua in re triplici inuamur compendio: consideratis videlicet locis habitationis nostræ, conuersationum modis, & officiorum, seu negotiorum, quibus functi sumus, generibus diuersis .

Secundum est, peccata ipsa perpendere, quanta sit sceleritas, & nequitia singulorum ex natura suâ, si vel prohibita non essent .

Tertium est, considerare meipsum, quisnam, aut qualis sim, additis exemplis, quæ me in maiorem mei contemptum trahant: vt si mecum reputem, quantulus sim ad hominum omnium coetum comparatus: quid deinde sit multitudo vniuersa mortalium, si cum Angelis, Beatisque omnibus conferatur. Post hæc attendendum est, quid rei sit tandem quicquid est creatum, præ ipso Deo Creatore. Iam quid homuncio ego vnus esse possum? Demum inspiciam corruptionem mei totius, prauitatem animæ, atque corporis sceleritatem: ac me tanquam vlcus, siue apostema esse ducam, ex quo tanta sanies peccatorum, tantaque vitiorum lues defluerit.

Quar-

a. b.

Quartum est, cogitare quid sit Deus, quem ita offendi: collectis, comparatisque perfectionibus, attributis Deo ut proprijs, cum appositis meis vitijs, atque defectibus: summam scilicet eius potentiam, sapientiam, bonitatem, & iustitiam, cum extrema mea infirmitate, ignorantia, malitia, & iniquitate conferendo.

Quintum, In exclamationem prorumpere, ex commotione affectus vehementi, admirando valde quomodo creaturæ omnes (discursu facto per singulas) me sustinuerint tamdiu, & hucusque viuam seruauerint: quomodo Angeli, diuinæ iustitiæ gladium ferentes, æquo me animo tulerint, custodierint, suisque etiam iuuerint suffragijs: quomodo pro me intercesserint Sancti: quomodo Cœlum, Sol, Luna, & alia Sydera, Elementa, cunctaque Animantium genera, & Terræ germina, debite vindictæ loco; mihi seruiert: & quo denique modo non absorbuerit me dehiscens tellus, & mille infernos referans, in quibus perpetuas poenas daturus essem.

Terminanda demum erit hæc meditatio per Colloquium, extollendo infinitam Dei misericordiam, & gratias pro viribus agendo, quod vitam ad hunc usque diem prorogauerit. Vnde, proposita in futurum mei emendatione, recitabo semel, *Pater noster*.

*REGVLAE ALIQVOT AD MOTVS
animæ, quos diuersi excitant Spiritus, discernendos,
vt boni solùm admittantur, & pellantur mali.*

Prima Regula est: Quòd illis, qui facilè peccant lethali-
liter, & peccatum peccato addunt, ferè solet inimicus
noster illecebras carnis, & sensuum delectationes obijce-
re, vt eos teneat peccatis plenos, ac semper cumulum ad-
augeat. Spiritus vero bonus, è contrario, conscientiam il-
lorum pungit assiduè, & per synderesis, rationisque offi-
cium à peccando deterret.

Secunda: Quòd alijs hominibus, qui se à vitijs, & pec-
catis purgandos curant, sollicitè, & in obsequij diuini
studio magis, ac magis in dies promouent, immittit spiri-
tus malignus molestias, scrupulos, tristitias, rationes falsas,
& alias id genus perturbationes, quibus profectum illum
impediat. Spiritui autem bono ex opposito proprium,
consuetumque est rectè agentibus animum, ac vires adde-
re, consolari, deuotionis lacrymas ciere, illustrare mentem,
& tranquillitatem dare: sublatis obstaculis omnibus, vt
expeditius, alacriusque per opera bona semper ultra ten-
dant.

Tertia: Quòd spiritualis propriè consolatio tunc esse
noscitur, quando per internam quandam motionem
exardescit anima in amorem Creatoris sui: nec iam crea-
turam vllam, nisi propter ipsum, potest diligere. Quando
etiam lachrymæ funduntur amorem illum prouocantes,
siue ex dolore de peccatis profluant, siue ex meditatione
passionis Christi, siue alia ex causa qualibet in Dei cul-
tum, & honorem rectè ordinata. Postremò, consolatio
quoque dici potest, Fidei, Spei, & Charitatis quodlibet
augmentum. Item latitia omnis, quæ animam ad cæle-
stium rerum meditationem, ad studium salutis, ad quietem,
& pacem cum Domino habendam solet incitare.

Quarta: Quòd spiritualis è contra desolatio vocari
debet quæuis animæ obtenebratio, conturbatio, insti-
gatio

gatio ad res infimas, seu terrenas : omnis denique inquietudo, & agitatio, siue tentatio, trahens in diffidentiam de salute, & spem, charitatemque expellens: vnde se anima tristari, terescere, ac torpere sentit, & de ipsius Dei Creatoris sui clementia prope desperare. Sicut enim consolationi opponitur desolatio ; ita etiam, quæ ab vtraque oriuntur, cogitationes sunt inter se prorsus oppositæ.

Quinta : Quòd tempore desolationis nihil deliberandum, aut inuouandum est, circa propositum animi, aut vitæ statum, sed in eis perseverandum, quæ fuerant prius constituta, puta præcedente die, vel hora consolationis. Quemadmodum enim dum fruitur quis consolatione illa, quam diximus, non proprio suo, sed boni spiritus instinctu regitur; ita, obuersante sibi desolatione, agitur à malo spiritu, cuius insugatione nihil vnquam rectè conficitur.

Sexta : Quòd tametsi desolatione affectus homo priora sua consilia minimè debet immutare; expediet tamèn provideri, & augeri ea, quæ contra desolationis impulsum tendunt: qualia sunt, insistere orationi, cum discussione sui, ac pœnitentiæ aliquid assumere.

Septima : Quòd quamdiu premimur desolatione, cogitandum est, nos interim relinqui à Domino nobis ipsis, probationis causa, vt per naturales quoque vires insultibus inimici nostri obsistamus : Id quod possumus haud dubiè, assistente nobis iugiter præsidio diuino, licet tunc nequaquam sentiat, eò quòd feruorem pristinum charitatis Dominus subtraxerit, relicta nihilominus gratia, quæ ad benè operandum, & ad consequendam salutem satis esse queat.

Octaua : Quòd hominem tentatione pulsatum mirè iuuat patientiæ seruandæ studium : vt quæ vexationibus huiusmodi propriè opponitur, & è diametro resistit. Accersenda etiam spes est, & cogitatio ad futuræ breui consolationis : si præsertim per sanctos conatus, in sexta regula signatos, desolationis impetus frangatur.

Nona : Quòd causæ desolationis tres sunt præcipuæ . Prima, quia propter nostram in spiritualibus studijs, seu exercitijs tepiditatem , atque acediam, consolatione Diuina meritò priuamur . Secunda vt probemur, quoniam sumus, & quomodo in Dei seruitium, & honorem, absque præsentè quodam consolationum , donorumque spiritualium stipendio nosmet impendimus . Tertia, vt certi planè simus nostrarum virium non esse vel acquirere, vel retinere feruorem deuotionis, vehementiam amoris , abundantiam lachrymarum , aut aliam quamlibet internam, consolationem : sed omnia hæc gratuita esse Dei dona : quæ si vendicemus nobis vt propria; superbix, & vanagloriæ crimen , non suè salutis graui periculo, incursumus.

Decima : Quòd fruenti homini consolatione, prospiciendum est, quo se pacto gerere poterit desolatione deinceps occurrente , vt iam indè acrimoniam , & robur animi maturè comparet, ad impetum eius reprimendum.

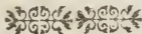
Vndecima : Vt ille idem, affluente consolatione, seipsum deprimat, ac vilifaciat quantum potest, reputando secum quam imbellis, quamque ignauus esse apparebit desolatione impugnante , nisi per gratiæ, & consolationis diuinæ opem citò subleuetur . Contra verò ille, quem desolatio molestat, æstimare debet, cum Dei gratia, se posse plurimum, facilèque aduersarios suos omnes deuietum esse, dummodo in Dei virtute collocet spem suam , & animum suum corroboret

Dodecima : Quòd hostis noster naturam, & morem muliebrem refert, quoad imbecillitatem virium , & animi peruicaciam : nam sicut fœmina cum viro rixans , si hunc conspexerit erecto, & constanti vultu sibi obistere , abijcit illico animum, ac terga vertit: sin verò timidum , fugacemque esse animaduertit, in extremam surgit audaciam, & in illum ferociter inuadit ; itidem consuevit Dæmon animo, & robore planè desitui, quoties spiritualementem athletam corde imperterrito , ac fronte ardua tentationibus

bus videt reluctari. Sin autem trepidet ad primos impetus sustinendos, & quasi animum despondeat; nulla est bestia super terram inimico illo tunc efferatior, acrior, & pertinacior in hominem, vt, cum pernicie nostra, malignæ, obstinatæque mentis suæ desiderium adimpleat.

Decimatertia: Quòd idem inimicus noster morem insequitur nequissimi cuiuspiam amatoris, qui puellam honestorum parentum filiam, vel vxorem viri alicuius probi volens seducere, summo opere procurat, vt verba, & consilia sua occulta sint, nihilque reformidat magis, ac ægrè fert, quàm si puella patri suo, vel vxor marito illa patefaciat: cum sciat hoc pacto de votis, ac conatibus suis actum esse. Ad eundem modum obnixè satagit Diabolus, vt anima, quam circumuenire cupit, ac perdere, fraudulentas suas suggestiones teneat secretas. Indignatur verò maximè, & grauissimè cruciatur, si cui vel confessionem audienti, vel spirituali homini molimina sua detegantur, à quibus ita excidere se funditus intelligit.

Decimaquarta: Quòd solet etiam aduersarius imitari aliquem belli ducem, qui obsessam arcem expugnare, atque depraedari cupiens, explorata prius natura, & munitione loci, debiliorem partem aggreditur: sic nimirum & ille circuit animam, & callidè inquirit, quarumnam virtutum præsidijs, moralium scilicet, aut theologicarum ipsa vel munita, vel destituta sit: eaque potissimum parte, machinis omnibus admotis, irruit, ac subuertere nos sperat; quam in nobis minùs cæteris firmatam, custoditamque esse prauiderit.

TERTIVM EXERCITIUM

Post Præparatoriam orationem, & duplex præludium, repetenda erunt præcedentia duo Exercitia, notatis punctis, seu locis, in quibus maiorem senserimus consolationem, desolationem, aut aliam quamcumque spiritualem affectionem, ac in illis diutius, diligentiusque immorandum erit: Deinde occurrente nobis spirituali motu, ad Colloquia, quæ sequuntur, tria veniemus.

Colloquium primum fit ad Dominam nostram Christi Matrem, flagitando intercessionem eius apud Filium & gratiæ impetrationem nobis tripliciter necessariam. Primò, vt in internam criminum nostrorum cognitionem, ac detestationem sententiamus. Secundò, vt operum nostrorum agnoscentes, abhorrentesque ordinem peruersum, correcto eo, nosmetipsos secundùm Deum rectè ordinemus. Tertio, vt perspecta, & damnata mundi prauitate, a rebus mundanis, ac vanis nos recipiamus. His expletis, semel reciterur, *Aue Maria*.

Secundum Colloquium fiat similiter ad Christum Dominum, & Mediatorem nostrum, vt illa eadem nobis impetret ab æterno Patre. Subdetur in fine Oratio, quæ sequitur.

Anima Christi sanctifica me: Corpus Christi salua me: Sanguis Christi inebria me: aqua Lateris Christi lava me: passio Christi conforta me: ò bone IESV exaudi me: intra tua vulnera absconde me: ne permittas me separari à te: ab hoste maligno defende me: in hora mortis meæ voca me, & iube me venire ad te: vt cum Sanctis tuis laudem te in sæcula sæculorum. Amen.

Tertium eodem processu faciendum est ad Deum Patrem, vt triplicem illam gratiam nobis largiatur, & in fine semel recitandum, *Pater noster*.

QVARTVM EXERCITIVM
conficitur ex Tertij repetitione .

POnitur repetitio eiusmodi , veluti quadam eorum ru-
mina'io , quæ meditatus sum in Exercitijs prioribus :
vt ea continuè reminiscendo , discurat faciliùs intellectus
sine diuagatione .

Adijcienda quoque erunt tria eadem Colloquia .

MEDITATIO DE DAMNIS

ex peccato mortali prouenientibus .

Oratio Præparatoria eadem , quæ semper :

Pæludium primum erit ponere sibi ob oculos miserandum Hominis spectaculum , in quo à planta pedis vsque ad verticem capitis non sit sanitas , sed vulnus , & lior , & plaga tumens .

Secundum erit , petere à Deo gratiam , vt Peccatoris conditione , & damnis peccati mortalis intimè perspectis , illud summoperè deuitemus .

Punctum primum erit , considerare , quòd Hominis Intellectus per peccatum obæcatur . Ratio sensui subijcitur : Voluntas à diuinis rebus auertitur , cum nausea rerum spiritualium : Naturales Facultates peruertuntur : Sensus illecebris addicti deprauantur : Corpus morbis quandoque inficitur , totusq; homo priuatur amicitia Dei , gratia , & specialibus auxilijs diuinis , omnibusque virtutum ornamentis , quibus ditatus erat , tanquam Dei Filius : vndè nihil aliud in eo remanet , quàm horrificum chaos , & luti volutabrum . Atque ita Dei inimicus constitutus , & è paterna Dei cura , & filij adoptione reiectus , iniustè , & tanquam fur vitur , ac fruitur terra , aqua , & alijs omnibus Creaturis .

Secundum erit , cogitare , quòd per peccatum remanet synderesis , & conscientia stimulus quidam , qui totum hominem continuè torquet , & cruciat : Vermis enim peccatoris non moritur in æternum , & ideo , quasi mare feruens , nunquam quiescit , sed assiduus tentationum procellis hinc indè agitatus , & acutissimis aculeis confossus , tanquam alter Filius prodigus , ad porcorum stabulum se se reducit , & de eorum filiquis

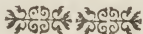
ven-

ventrem suum implere cupiens, fame rerum spiritualium perit: vndè funibus peccatorum quotidie magis ac magis constrictus, tandem ad inferni iter accinctus, suomet pondere in gehennæ barathrum præceps ruit.

Tertium erit, animaduertere, quòd Homo cùm peccauit, Christi Domini vulnera, eiusque Sanguinem, Crucem, Mortem, & merita omnia quodammodo conculcauit: & quod culpam auget, ipso Deo intimè sibi præsentè, ac spectantè, abutens Diuina ope, qua ad omnes, ac singulas corporis, animique functiones opus habet; Largitoris beneficia, ac dona, in hostilia tela conuertit. Ipsam verò sanctissimam Virginem, Angelos, ac Beatos omnes, quantum in se fuit, contristauit, & gloriæ accessione priuauit: malo denique exemplo quamplurimis hominibus præbuit offendiculum peccandi.

Quartum postremò erit, perpendere, quòd Homo per mortale peccatum non modò opere, sed vel assensu consummatum, mortem æternam sibi generauit: vndè & æternam gloriam perdidit, & ius ad perennem illam vitam amisit, atque ita è Regno Beatorum eiectus, spoliatus infelix Dei amore, qui summa est Hominis felicitas, ac bonorum omnium fons, æternis Inferni flammis additus, & infami seruituti, ac durissimæ Dæmonis tyranni di traditus, nunquam ab illa neque sua, neque Hominum, neque Angelorum potestate poterit liberari.

Colloquio vno, vel pluribus terminabitur Contemplatio: recitato in fine, *Pater noster*.

PRIMVS ORANDI MODVS.

Primus orandi modus deducendus est ex Mandatis, ex Peccatis septem Mortalibus, ex tribus Animæ Potentijs, & ex quinque Sensibus consideratis. Vndè non tam habet orationis formam, quàm Exercitij cuiusdam spiritualis, per quod & anima iuuatur, & oratio Deo redditur acceptior.

Priùs itaque quàm hoc orem modo, iuxta illud, quod tertiz Additioni a qui pollet, sedebo, vel deambulabo paulisper (prout ad animæ quietem facere videro) pensitans apud me, quò mihi accedendum sit, & quid faciendum. Hoc idem Additionis genus ad omnem orandi modum præmitti debet.

Oratio Præparatoria gratiæ contineat postulationem, vt mihi detur agnoscere quicquid deliquero aduersus Decalogi Præcepta, meque in posterum emendare, intellectis illis exactius, & (vt par est) ad Dei gloriam, & salutem meam solito cautiùs obseruatis.

Primò ergo Mandatum quodlibet ordine discutiam, attendens quo pacto seruauerim illud, aut violauerim, deque succurrentibus in memoriam delictis veniam precabor, recitando semel, *Pater noster*.

Porro in excutiendis singulis Præceptis satis fuerit insumi spatium temporis, quo ter posset Oratio Dominica percurri. Notandum tamen quòd circa Præceptum, cuius preuaricatio rarior nobis acciderit, minùs immorandum est: at eò ampliùs, quòd lapsus fuerit ex assuetudine frequentior: idque similiter circa Mortalia Peccata sit præstandum.

Completo de Præceptis singulis discursu, post mei accusationem, & gratiæ implorationem, vt ea vigilantius deinceps custodiam, Colloquium dirigam ad Deum, iuxta rei occasionem.

Secundò, Similem orationis modum prosequemur circa Mortalia Peccata, post Additionem, & Præparatoriam orationem, sicut fecimus in Præceptis. Nihil enim utrobique varium occurrit, nisi quod ad materiam attinet: cum Præcepta quidem seruanda sint, Peccata verò deuittanda. Cætera eadem sunt, fietque itidem Colloquium.

Secundum est peccatorum, vitiorumque notitiam iuuari per contrariorum actuum, & habituum considerationem. Quapropter per gratiam diuinam, & piam quamlibet exercitationem laborandum est unicuique, vt virtutes sibi paret Mortalibus Peccatis septem oppositas.

Tertiò, Circa tres Animæ Potentias idem sequitur progressus ad additionem, orationem, & discussionem singularum, cum Colloquio ad finem, faciendus.

Quartò, Circa quinque Sensus Corporis, nulla re mutata, præter materiam. Vbi subnotandum est, quòd, si quis optet in Sensuum suorum vsu Christum imitari; debet in oratione præparatoria seipsum super hoc Deo commendare, factæque Sensuum singulorum examinationi Dominicam Orationem subijcere. Si verò similem affectet Beatæ Virginis Mariæ imitationem; ei se commendet, tanquam à Filio id impetraturæ, & Salutationem Angelicam, dum sensus excutit, identidem recitet.

EXERCITIUM DE MORTE.

Oratio Præparatoria de more .

Primum Præludium est , vt me ipsum in lecto decumbentem , a Medicis derelictum , sine vlla spe vitæ , quam possum vehementissima apprehensione concipiam .

Secundum est , vt petam à Deo gratiam sentiendi nunc mortis incommoda , vt vitam , ac mores in melius emendem, ea ratione, qua tunc fecisse maximè vellem .

Primum Punctum est, considerare Mortem esse perpetuam priuationem huius vitæ , Parentum , Cognatorum , Amicorum, rerumque omnium, tum delectabilem, tum vtilium , quas maximè diligis , sine spe vlla eadem in hac vita reuisendi . Homo, inquit Iob, cum mortuus fuerit, nudatus, atque consumptus, vbi quæso est?

Secundum est, perpendere Certitudinem Mortis, qua
1. colligitur ex ipsa Hominum natura corruptibili, ex contrariarum qualitatum, humorumque interiore conflictu, ex Cœli exteriori intemperie . 2. Ex Dei præcepto . Statutum est, ait Apostolus, omnibus Hominibus semel mori. 3. Ex pœna peccati: Per vnum Hominem, ait idem Apostolus, peccatum in hunc mundum intrauit, & per peccatum Mors. 4. Ex experientia omnium, qui præcesserunt ab initio mundi vsque ad hoc tempus, quamuis insignes in Sanctitate, Doctrina, Diuitijs, &c. fuerint.

Tertium est, expendere Incertitudinem Mortis ratione ætatis, horæ, loci, generis mortis, status siue gratiæ, siue damnationis, in quo erit Homo . Quot putas hac ipsa hora morientes pœnis æternis mulcandos? Iam si tibi ipsi nunc moriendum esset, quid futurum de te crederes? Illa Christi Domini dicta perpende: Vigilate, quia nescitis, qua hora Dominus vester venturus sit, &c. Estote parati, quia nescitis, qua hora Filius Hominis venturus est .

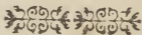
Quar-

3. c. d.

Quartum est, considerare quæ sint euentura circa Corpus, tum ante, tum post mortem . Primò enim superueniet dolor incomparabilis à diuturnitate , & grauitate morbi , & ab animæ discessu mox futuro . 2. Insensibilitas, & defectus in omnibus sensibus . 3. Horror foetidissimi sepulchri mentis oculis obiecti, in quo à carioribus corpus expulsum ponendum est, vt esca sit vermium, ne sua putredine, & corruptione Mundo noceat : quod S. Iob nouerat, cum aiebat : Putredini dixi , Pater meus es, Mater mea, & Soror mea vermibus .

Quintum est, considerare quæ circa Animam sint futura similiter ante, & post mortem . 1. afficietur Dolore pro commissis malis, & omissis bonis, & pro rebus carioribus breuè dimittendis . 2. Timore ex imminente iudicio particulari, expensa Iustitia summi Iudicis , & rigore Iudicij extremi vniuersalis . 3. Anxietate , quia nesciet, an sit adhuc in hac , vel in alia vita , ac propterea an sit adhuc poenitendi locus 4. Ignoratione rerum, & modi agendi alterius vitæ . 5. Apprehensione loci tenebricosi, ad quem Mors ducet, Hominem hac luce priuans, vt ait Dauid : Posuerunt me in lacu inferiori, in tenebrosis, &c. quibus de causis sola memoria mortis videtur amara , & vltimum terribilium. 6. Statim è vita discedens Anima stupebit ob rerum nouitatem. 7. Horror irruet super eam ob Inferni visionem , & Dæmonum exprobrantium illi, quod habet Isaias : In occursum tuum suscitabit tibi Gigantes . 8. Desperatione premetur , quia nullum sui mali remedium videbit : Peccator, inquit Dauid, videbit, &c. dentibus suis fremet, & tabescet.

Colloquium in fine prout suggeret affectus .

EXERCITIUM DE IUDICIO.

Oratio Præparatoria est, qua petimus à Domino gratiam, &c.

Primum Præludium est Vallis Iosaphat, iuxta montem Oliueti, imaginaria constructio.

Secundum, est petitio gratiæ ad cognoscendam supremi Iudicis iustitiam, vt hinc concipiam dolorem, & odium peccatorum, cum fitmo proposito illa amplius non admittendi.

Primum punctum. Iudicium est ineuitabilis sententia, à iustissimo Iudice Christo Iesu legitimè ferenda in malos omnes vt puniantur, & pro bonis, vt præmijs afficiantur, iuxta singulorum merita, vel demerita.

Secundum punctum. Præcedent Iudicium Signa in Cælis, in Elementis, & in Hominibus, arescentibus præ timore, & expectatione eorum, quæ superuentura erunt, & varia subinde sentientibus quoad mores, & doctrinam Antichristo adueniente: qui omni cura operaturus est, vt, si fieri possit, in errorem inducantur etiam Electi. Succedet ignis conflagatio inexpectata, terribilis, nemini parcens, efficax, cuncta destruens: Omnia enim, vt ait S. Petrus, igne dissoluenda sunt.

Tertium punctum. 1. Resurgent Homines omnes ex omni Orbis parte in iussu, & in voce Archangeli, & in tuba Dei: quam S. Hieronymus siue manducaret, siue biberet audire sibi videbatur sonantem horrendum illud: Surgite mortui, venite ad iudicium. 2. Congregabuntur omnes boni, malique in valle Iosaphat. 3. Separabuntur Mali de medio Iustorum, Angelorum ministerio. 4. Tantis horror, ac timor sententiæ ferendæ inuadet Iniustos; vt amaturi sint latebras, & dicturi montibus: Cadite super nos: & collibus: Operite nos: Item montibus, & petris: Cadite super nos, & abscondite nos, à facie sedentis super thronum, & ab ira Agni.

Quar-

4. a. b.

Quartum punctum . 1. Adueniet Christus Dominus cum potestate magna , & maiestate, comitante illum Angelorum agminum multitudine copiosa. 2. Parebit signum Filij hominis in cælo . 3. Plangent omnes tribus terræ , cum videbunt Iudicem ipsum iratum, paratumque ad puniendum mala ab ipsis patrata .

Quintum punctum. 1. Examinabuntur minutissimè peccata omnia , mortalia, venialia, propria, aliena, manifesta, occulta, cogitationes, operationes, verba etiam otiosa. 2. Exigetur ratio beneficiorum, munerum obitorum , & talentorum, iuxta parabolam Christi Seruatoris : ita vt cui plus datum est, ab eodem plus exigatur . 3. Cumulabunt accusationes Angeli , propria Conscientia palàm omnibus patens , & Dæmones : Præsto enim aderit aduersarius Diabolus , inquit S. August. & recitabuntur verba professionis nostræ , & obijciet nobis in faciem quicquid fecimus , qua die peccauimus , & quo loco , & quid boni tunc temporis facere debuimus . 4. Fiet comparatio eorum , qui maiora acceperunt , cum infidelibus , & peccatoribus, qui magis profecissent, si talia à Deo dona accepissent , iuxta illud Christi : Væ tibi Corozain , væ tibi Bethsaida: quia si in Tyro , & Sidone factæ essent virtutes , quæ factæ sunt in vobis , olim in cilicio , & cinere poenitentiam egissent . 7. Feretur sententia in Reprobos : Ite maledicti in ignem æternum &c. Pro Electis: Venite Benedicti Patris mei, percipite regnum &c.

Colloquium fiet iuxta affectum, terminabiturque totum Exercitium oratione Dominica , *Pater noster.*

QVINTVM EXERCITIVM DE INFERNO.

Oratio Præparatoria non differt à superiore :

PRius Præludium hic habet compositionem loci, subiecta oculis imaginationis, Inferni longitudine, latitudine, ac profunditate .

Posterius verò consistit in poscenda intima poenarum, quas damnati luunt, apprehensione : vt si quando me ceperit diuini amoris obliuio; saltem à peccatis supplicij timor coërceat :

Punctum primum est, spectare per imaginationem, vasta inferorum incendia, & animas igneis quibusdam corporibus, velut ergastulis, inclusas .

Secundum, audire imaginariè planctus, eiulatus, vociferationes, atque blasphemias in Christum, & Sanctos eius illinc erumpentes .

Tertium, imaginario etiam olfactu fumum, sulphur, & sentinæ cuiusdam, seu fecis, atque putredinis graueolentiam perferire .

Quartum, gustare similiter res amarissimas, vt lachrymas, rancorem, conscientiaëque vermem .

Quintum, rangere quodammodo ignes illos, quorum tactu animæ ipsæ amburuntur .

Colloquendo interim cum Christo, in memoriam adducendæ erunt illorum animæ, qui ad Inferni poenas damnati sunt, vel quia credere noluerunt aduentum Christi : vel, licet crederent, non tamen conformem præceptis eius

vi-

vitam exegerunt : idque vel ante aduentum Christi , vel eodem tempore, quo vixit Christus in hoc mundo, vel post illud deinceps . Gratia postremò agenda sunt eidem Christo quàm maximæ , quòd in tale quodpiam exitium non permiserit me corruere ; sed potiùs ad hunc vsque diem summa pietate , & misericordia me prosecutus sit .
Finis imponetur dicto , *Pater noster* .

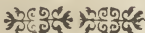

Mercenarij in domo Patris abundant

MEDITATIO DE FILIO PRODIGO.

Luc. 15.

Oratio Præparatoria eadem, quæ semper :

PRæludium primum . Proponemus ob oculos ex vna parte locum illum , vbi Filius Prodigus , in summa egestate porcos pascebat : ex altera Palatium, in quo Prodigij Filij Pater in affluentia rerum omnium cum suis verfabatur .

PRæludium secundum : Petemus à Deo, vt nos in suam gratiam benignè receptos , nunquam ampliùs à se recedere permittat .

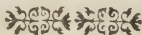
PVnctum primum erit, considerare, quàm dispar sit eorum conditio, qui longè à Deo recedentes, peccatorum sordibus , quasi porcorum siliquis pascuntur , & eorum, qui à peccatis absoluti , gratia perfruuntur . Id autem faciliùs intelligetur ex ijs , quæ de Filio Prodigio in Euangelio narrantur, & potissimùm ex illis verbis. (Quantum mercenarij in domo patris mei abundant panibus , ego autem hic fame pereo .)

Secundum punctum erit, perpendere Filij Prodigij confusionem , cum ex altera parte Patris in se clementiam , & liberalitatem , à quo portionem substantiæ acceperat , recordaretur : ex altera verò suam in Patrem ingratitude animaduerneret : quam confusionem tum maximam fuisse considerabimus; cum se squalore, ac panis obsitum coram Patre sisteret, suumque ac Patris dissimilimum ornatum inspiceret . Hæc , & alia partim ad nos , tanquam Filios , partim ad Deum , tanquam Parentem, referemus .

Tertium punctum erit, attendere summam Patris in Filium benignitatem, quem adhuc longè existentem videns, misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum . Sic nos Deus, cum adhuc longè absumus, intuetur, & misericordia motus, auxilio suo præuentos benignè amplectitur, delictorumque nostrorum oblitus, in gratiam denuo recipit . Vndè merito coram illo humillimè prostratus, cum Prodigio Filio exclamabis: (Pater, peccavi in Cælum, & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus .)

Quartum erit, considerare eò progressam esse Patris benignitatem, vt ad se redeuntem Filium non modò receperit, verùm etiam pristinæ dignitati restitutum, stola prima vestiri, anulo insigniri, calceamentis indui, hec est gratia, ceterisque donis ornari iusserit . Quinimo ad ostendendam cordis profusam lætitiã, & vniuersæ familiæ gaudium, de Vitulo saginato, è selectis armentis conuiuium instruxerit: quod quidem conuiuium, rectè sacram Eucharistiã interpretabimur, vbi sanctissimo Christi Corpore, & Sanguine reficimur .

Colloquium erit, vt cum Deo loquens, hanc tantam ipsius bonitatem in te alioqui indignissimum admireris, interrogando, quid in te viderit, vt te tam benignè amplecteretur . Gratias igitur summas Parenti Optimo referes, petesque ab eo, vt te tandem in domum, ac hereditatem suam receptum, nunquam ampliùs à se discedere patiatur . In fine recitandum est *Pater noster* .

Excām? ad eū extrā castra impropīū ei? portantes. *Florus*

CONTEMPLATIO REGNI IESV CHRISTI.

Oratio Præparatoria fiet more supradicto :

PRæludium primum ad constructionem loci nunc erit, vt spectare nos imaginemur synagogas, villas, & oppida, quæ prædicans Christus pertransibat: & sic de locis alijs.

Secundum, ad gratiam pœscendam pertinens, in hac parte erit, petere à Deo, ne absurdescaus vocante nos Christo, sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

PVnctum primum esto, proponere mihi ob oculos humanum Regem: diuinitus electum, cui Principes, & populi omnes Christiani reuerentiam, & obsequium præstare debeant.

Secundum est, imaginari quodd audiam illum Regem loquentem ad omnes subditos: In animo est mihi regiones infidelium vniuersas ditioni meæ subijcere: Quicumque igitur comitari me velit; paratus sit oportet non alio vti victu, vestitu, rebusque alijs, quàm me vtemem. conspexerit: In iisdem quoque laboribus, vigilijs, & casibus cæteris mecum persistendum erit, vt particeps fiat victoriæ, & felicitatis vnusquisque, prout laborum, ac molestiarum socius extiterit.

Tertium est, considerare quidnam respondere debeant Regi amantiſſimo, & liberaliſſimo fideles subditi, & quàm promptè ad omnem eius voluntatem offerre se accinctos. Contra verò si quis non obaudiret; quanto apud homines vniuersos vituperio dignus esset, atque quàm ignauus miles æstimandus.

Pars

s a. b.

Pars secunda huius Exercitij consistit in collatione similitudinis inter dictum Regem, & Dominum IESVM Christum, circa triplex illud punctum.

Primò, sic applicabimus exemplum: Si terrenus ille Rex, cum bellica sua euocatione, dignus est, cui attentio, & obsequium præstetur; quantò magis Christus Rex aternus, mundoque toti conspicuus, qui singulos ad se his inuitat verbis? Mea hæc est iustissima voluntas, totius mundi dominium mihi vindicare, inimicos meos debellare omnes, ac ita demum in Patris mei gloriam intrare. Proinde quisquis eò mecum venire cupit, laboret mecum necesse est: labori enim præmium respondebit.

Secundò, ratiocinabimur neminem fore sanæ mentis, qui non cupidissimè Christi seruitio se totum offerat, & addicat.

Tertiò, iudicandum erit, quòd ij, qui se obsequijs illius profus duxerint mancipandos, non seipso tantum ad laborum tolerantiam; verum etiam maiora, & præclariora quædam munera oblaturi sunt, expugnata carnis, sensuum, amorisque proprii, & mundani rebellionem. Vndè respondebit quisque in hunc ferè modum.

EN,ò Rex supreme, ac Domine vniuersorum, tua ego, licet indignissimus, fretus tamen gratia, & ope, me tibi penitus offero. meaque omnia tuæ subijcio voluntati: attestans coram infinita bonitate tuâ, necnon in conspectu gloriosæ Virginis Matris tuæ, totiusque Curie cælestis, hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum decretum, vt (dummodò in maiorem laudis tuæ, & obsequij mei prouentum cedat) quàm possim proximè te sequar, & imiter in ferendis iniurijs, & aduersis omnibus, cum vera tum spiritus, tum etiam rerum paupertate: Si (inquam) Sanctissimæ tuæ Maiestati placeat ad tale me vitæ institutum eligere, atque recipere.

*SECUNDVS ORANDI MODVS
ex vocum Orationis singularum perpensa
significatione .*

Additio eadem , quæ superius, it præuia .

Oratio Preparatoria personæ congruet, ad quam
dirigitur .

Secundus orandi modus est, vt flexis genibus, vel seden-
do (pro habitudine corporis , & animi deuotione)
oculis vel clausis, vel defixis in partem vnã, neque huc,
& illuc motis , precationem Dominicã à principio reci-
temus, & in prima voce, quæ est, Pater, meditationis figu-
mus ; eadem , quãdium circa eam variz nobis significatio-
nes , similitudines , spirituales gustus , & aliæ commotio-
nes deuotæ incident : & ita deinceps per singula eius-
dem, vel alterius Orationis verba factitabimus .

Regula tres circa hæc seruanda .

Prima , vt in tali precationis cuiuslibet ruminatione,
horæ spatium infumamus : quo expleto, Aue Maria,
Credo, Anima Christi, & Salue Regina, semel iuxta com-
munem morem , vel mente sola , vel etiam voce percur-
rantur .

Secunda est , quòd , si orantibus hoc modo nobis, in
vna voce , vel duabus meditatio affluat , & interia si-
mul delectatio ; postponenda erit transcurrendi cura ,
licet hora tota prætereat : qua elapsa , reliquum Orationis
cursum recitetur .

Tertia , vt quando ita contigerit meditandæ voci vni , aut pauculis horam impendisse ; postridie recitato breuiter eo , quod excussum fuit, ad sequentis verbi considerationem pergamus .

Post excussam verò ad hunc modum Dominicam pre-
cationem totam , succedet Salutatio Angelica : deinde
alia, atque alia Oratio : vt sine interruptione hæc orandi
exercitatio procedat .

Ad hæc , Oratione qualibet sic completa , personam
illam, ad quam pertinebat, paucis compellabimus, virtu-
tem aliquam, aut gratiam petentes , qua maximè indigere
nos senserimus.

REGVLAE VTILES
ad pleniorẽ spirituum discretionem.

Prima est, quòd proprium est Dei, & Angeli cuiusque boni, veram infundere spiritualem læticiam animæ, quam mouent, sublata tristitia, & perturbatione omni, quam ingessit Dæmon: cùm hic è contrario sophisticis argumentis quibusdam, veri speciem præferentibus, læticiam illam in anima repertam oppugnare soleat.

Secunda, solius est Dei consolari animam, nulla præcedente consolationis causa, cùm sit hoc proprium Creatoris, suam ingredi creaturam, & illam in amorem sui totam conuètere, trahere, & mutare. Causam verò præcedere nullam tunc dicimus; quando nec sensibus, nec intellectui, neque voluntati nostræ quicquam obiectum est, quod eiusmodi consolationem causare ex se possit.

Tertia, quoties præcessit consolationis causa, auctor eius potest existere tam malus Angelus, quàm bonus: sed ad fines tendunt contrarios: bonus quidem vt anima in boni cognitione, & operatione magis proficiat: malus autem vt malè agat illa, & pereat.

Quarta, id moris est spiritui maligno, vt in lucis Angelum transfigurans sese, cognitio pijs animæ votis, primùm obsecundet, mox indè ad perversa sua desideria illam alliciat. Simulat etenim ab initio bonas, sanctasque hominis cogitationes sequi, & fouere: at deinde in occultas fallaciarum suarum pedicas paulatim tractum illaqueat.

Quinta, sedulò, & accuratè excutiendæ sunt cogitationes nostræ circa principium, medium, & finem suum: quæ tria si rectè se habeant; Angeli boni argumentum est cogitationes illas iuggerentis: sin autem, per
di-

discursum mentis aliquid offertur, vel sequitur, quod ex se malum sit, vel auocet à bono, vel ad minus bonum impellat, quàm anima prius quærendo sequi decreuisset, vel animam ipsam defatiget, angat, ac perturbet, sublata quæ prius aderat quiete, pace, & tranquillitate; euident tunc erit indicium auctorem esse cogitationis eiusmodi spiritum malignum, utpote utilitati nostræ semper aduersantem.

Sexta, quoties contingit in aliqua suggestione deprehendi hostem ex cauda sua serpentina, idest sine malo, quem semper nobis insinuare studet; tunc plurimum iuuat reuoluere discursum totum, & notare quid ab initio prætexuerit bonæ cogitationis, & quomodo præcedentem spiritualis gustus suauitatem, animi serenitatem sensim amouere, ac venenum suum infundere tentarit: ut per huiusmodi experimentum, cogitæ illius fraudes, facilius deinceps caueantur.

Septima, eorum, qui promouent in bono salutis, animis se insinuat uterque spiritus diuerso modo: bonus quidem leniter, placidè, ac suauiter, sicut aqua stilla in spongiam illabens: malus verò duriter, implacidè, & violenter, cum strepitu quodam, sicut imber decidens in petram: illis autem, qui in dies tendunt in deterius, oppositum profectus usu venit: cuius sanè diuersitatis ratio est, quatenus Angelo vtrilibet similis est, vel dissimilis animæ ipsius dispositio: si enim contrariam sibi eam alteruter Spiritus inuenerit; cum strepitu, & pulsu, qui faciliè aduerti queat, ei se coniungit: si verò conformem; tamquam in propriam, & apertam domum subit cum quiete.

Octaua, quoties sine præuia vlla causa consolatio nobis adest, quamuis ei tanquam diuinitus immixta, ut supra dictum est, nihil fallaciæ subesse possit; debemus tamen attentè, ac sollicitè distinguere præsens consolatio-

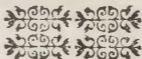
nis tempus à proximo sequente, in quo anima feruet adhuc, & fauoris diuini nuper accepti sentit reliquias: nam posteriore hoc tempore frequenter accidit, vt vel ex habitu, discursu, & iudicio proprio, vel ex boni, aut mali spiritus instinctu aliqua sentiamus, vel delibermus, quæ cum ab ipso Deo citra medium non emanent; solerti indigent discussione, prius quàm accipiant assensum, vel in opus veniant.

N O T A N D A

pro Secunda hebdomada.

Primum, quòd tam in hac, quàm in qualibet sequente hebdomada nullum debeo legere, vel cogitare aliud mysterium, nisi quod eadem hora, aut die considerandum fit: cum alioquin vnum alteri obturbet.

Secundum, quòd in hac hebdomada secunda, ex decem Additionibus in prima traditis, variari debent secunda, sexta, & septima, cum decima ex parte. In secunda quidem hoc mutatur, quòd, simul atque excitator à somno, meditationem proximè instantem debeo menti obijcere, ac desiderium prouocare cognoscendi clariùs Incarnati æterni Verbi, vt ipsi seruiam, & adhærescam tantò propensius; quantò incredibiliorem erga me bonitatem eius perspexero. In sexta verò, vt frequenti versum memoria vitam Christi à tempore Incarnationis ad locum vsque, siue mysterium, de quo in presenti die, vel hora sum meditaturus. In septima, vt luce, vel obscuritate, sereno calo, vel turbido delecter, quatenus ad scopum refert desideratæ rei pertinendum. In decima, vt ita me geram, sicut exigere videtur mysterij contemplandi genus: cum nonnulla ex mysterijs poenitentiam requirant, alia non item. Decem igitur Additionibus vtendum erit circumspectè.

Ter-

5. f.

Tertium est vltimò notandum , quòd in omnibus aliarum horarum (præterquam noctis mediæ, & auroræ) Exerciij, assumendum erit aliquid, quod secundæ, & tertię Additioni æquiualeat, hunc in modum: vbi primum in mentem veniet, adesse meditandi horam; priusquam accedam, prospiciam eminus, quò ferar, & coram quo sim appariturus: ac transcurfa obiter Exerciij oblata parte, contemplationem statim auspicabor.

Descendit ad ima ut uos tolleret ad superna.

Phil: Cor

MEDITATIO PRIMA
De Incarnatione IESV Christi. Luc. I.

Oratio Præparatoria nihil à superioribus variatur .

PRæludium primum est , proferre in medium contem-
plandæ rei historiam, quæ hoc loco erit . Quomodo
Personæ tres Diuinæ, vniuersam terræ superficiem specu-
lantes , hominibus refertam , qui ad infernum descende-
bant, in Deitatis suæ æternitate decernunt , vt Secunda
Persona, pro salute humani generis , naturam hominis as-
sumat . Vndè , adueniente tempore præstituto , Archang-
elus Gabriel ad B. Virginem Mariam nuncius destina-
tur .

Secundum pertinet ad loci compositionem, quæ erit vi-
sio imaginaria , perinde ac si oculis pateret , terræ
vniuersæ ambitus , quam habitant tot diuersæ gentes .
Deinde ad cæram Mundi partem domuncula spectetur
B. Virginis, apud Nazareth, in Prouincia Galilææ sita .

Tertium continet gratiæ postulationem, vt intimè co-
gnoscam , quo pacto Dei Filius mei causa sit Homo
factus, vt ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studio-
sius .

1. **A**ngelus Gabriel B. Virginem salutans, Diuini Ver-
bi conceptionem ei nunciat : *Ingressus Angelus ad
eam, dixit : Ave gratia plena , &c. Ecce concipies in utero ,
& paries filium .*

2. Confirmat Angelus id , quod prædixerat , adducto
exemplo de S. Ioannis Baptistæ conceptione admiran-
da : *Et ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in
senectute sua .*

3. Respondit Angelo Virgo sancta : *Ecce ancilla Domini,
fisi mihi secundum verbum tuum .*

Punctum primum est, vt speculer Personas omnes, de
quibus agitur : & primò quidem homines super fa-
ciem terræ degentes , adeo moribus , gestibus , & actio-
nibus

nibus diuerfos : quosdam albos, & nigros alios: nonnullos fruentes pace, & reliquos bellis agitados : hunc plorantem, & ridentem illum: sanum vnum, & alterum ægrotum: nascentes multos, & multos vicissim morientes, ceteraque varietates propè innumeras. Deinde contemplandæ erunt Personæ tres Diuinæ è folio regali suo intuentes omnia hominum genera, in superficie terræ, cæcorum more viuentium, passimque morientium, & descendantium ad Infernum. Postea Virginem Mariam, cum Angelo eam salutante, considerabimus, aliquid indè semper ad nos reflectendo, vt ex consideratione tali fructum aliquem referamus.

Secundum punctum est, auditu interno excipere, quid loquantur Personæ omnes: vt homines in terris confabulantes, blasphemantes, sibique inuicem conuiciantes. Diuinæ verò Personæ in Cælo, de redimendo humano genere colloquentes. Virgo, & Angelus in cellula de Incarnationis mysterio tractantes. Quorum omnium reflexione, seu applicatione quadam ad me ipsum facta, studebo ex singulis non nihil fructus decerpere.

Tertium consequenter erit, actiones quoque Personarum simul attendere: vtputa, quomodo se inuicem Mortales infestent, concutiant, trucident, & omnes ruant ad inferos. Quomodo Sanctissima Trinitas Incarnationis opus exequatur. Quomodo item sua Angelus fungatur legatione, & B. Virgo, humillimè se gerens, Diuinæ gratias agat Maiestati. Ex quibus ad nos ipsos, vt dictum est, reflexis, fructus obiter est legendus.

Colloquium postremò subiiciam, disquisitis studiosè verbis, quibus Diuinam quamlibet Personam, Verbum Incarnatum, & ipsius Matrem dignè valeam compellere: petendo etiam pro affectu, quem in me sensero, quicquid ad maiorem iuuet imitationem Domini mei Iesu Christi, velut nunc recens Incarnati. Recitabitur infine, *Pater noster.*

Aut Xp̄us fallitur, aut mundus errat. Ber. 34.

CONTEMPLATIO SECUNDA

De Natiuitate . Lucæ 2.

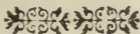

Oratio Præparatoria sicut supra .

Præludium primum ex historia dependet , quæ recensenda est ab egressu B. Virginis ex oppido Nazareth: quo scilicet modo ipsa iam nono mense grauida , & insidens asinæ (vt piè meditari licet) ac Ioseph comes , cum Ancillula , & boue , profecti sunt Bethlehem , tributum à Cæsare exactum pro se soluturi .

Secundum verò deducendum erit ex cōsideratione itineris, æstimata eius longitudine, obliquitate, lenitate, vel asperitate passim occurrente : deinceps etiam Natiuitatis locum rimabimur, spelunçæ similem : latum, vel angustum : planum, vel erectum : commodè , vel incommodè paratum .

Tertium à superiore nihil mutabitur .

1. **B**eaata Maria, cum Ioseph sponso suo, è Nazareth proficiscitur Bethlehem: *Ascendit autem & Ioseph à Galilea, &c. in Bethlehem, &c. ut proficeretur cum Maria desponsata sibi uxore pregnante*
2. *Peperit filium suum primogenitum, & pannis eum inuoluit, & reclinauit eum in prespio.*
3. *Eo tempore facta est cum Angelo multitudo militia celestis laudantium Deum, & dicentium: Gloria in altissimis Deo, &c.*

Punctum primum est, aspectus Personarum, vt Virginis Deiparæ, & Ioseph coniugis, cum Famula, & Christi Domini, vt infantis nunc primum nati: Inter quos me adesse fingam, tamquam pauperulum, eorum utcumque necessitatibus, cum reuerentia maxima, famulantem. Ac inde quid ad me redire emolumenti, ex tali spectaculo possit, dispiciam.

Secundum conficiur ex verborum, quæ ibidem fiunt, apprehensione fructuosa.

Tertium, ex negotiorum, quæ illic geruntur, inspectione: puta itineris, laborum, & causarum, ob quas summus omnium Dominus in summa natus sit egestate, laturus quoque in hac vita, cum perpetua paupertate, labores, famem, sitim, æstum, frigus, opprobria, verbera, & Crucem tandem subiturus, idque mei causa. Vnde per singula studebo prouentum aliquem spiritualem colligere.

Hæc demum concludenda erunt inito Colloquio, & finito cum, *Pater noster*.

TERTIA CONTEMPLATIO
est Repetitio præcedentium duarum .

PRo tertio Exercitio, seu Contemplatione, repetuntur duæ præcedentes, cum oratione præparatoria, & iisdem tribus præludijs, notando ubique, & fixius tractando illas partes, in quarum priore transcurso, aliquid illustrationis, consolationis, vel desolationis acceperim.

Subdetur etiam Colloquium cum oratione Dominica, ut prius .

NOtandum, eundem esse repetendi Exercitij modum, & ordinem in hac hebdomada, & in sequentibus, qui fuit in prima: nisi quod mutatur materia, eadem forma permanente .

QVARTA CONTEMPLATIO.

Est primæ, ac secundæ iterata repetitio, proximæ præcedenti penitus conformis.

QVINTA CONTEMPLATIO
est Applicatio Sensuum ad prædictas.

Post orationem Præparatoriam, cum tribus iam dictis præludijs, apprimè conducit, quinque imaginarios Sensus, circa primam, & secundam contemplationem, eo, qui sequitur, modo exercere, prout res subiecta feret.

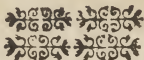
Punctum primum erit, secundum imaginationem respicere personas omnes, & notatis, quæ circa eas occurrent, circumstantijs, vtilitatem nostram elicere.

Secundum, velut audiendo quid loquantur, aut loqui eas debeat, omnia in vsum nostrum trahere.

Tertium, interiore quodam gustu, & olfactu sentire, quanta sit suauitas, & dulcedo animæ, diuinis donis, ac virtutibus imbutæ, iuxta rationem personæ, quam consideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre possint.

Quartum, per internum tactum atrectare, ac deosouari vestimenta, loca, vestigia, ceteraque personis talibus coniuncta, vndè fiat nobis deuotionis, vel boni cuiuslibet spiritualis maior accessio.

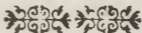
Huic erit Contemplationi per Colloquium imponendus finis, sicut prioribus, adiecto itidem, *Pater noster.*

DE PURIFICATIONE B. VIRGINIS,
& Pueri IESV Presentatione. Luc. 2.

Oratio Preparatoria, & Prælia iuxta morem.

Primò, detulerunt puerum in templum, vt præsentarent eum Deo, tanquam primogenitum, offerentes pro eo consuetum munus, *Par Turturum, & duos pullos Columbarum.*

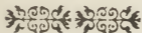
Secundò, Simeon veniens eadem hora in templum, Accepit eum in vlnas suas, & benedixit Deum, & dixit: *Nunc dimittis seruum tuum Domine, &c.*

Tertio, Anna Superueniens confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israël.

DE FUGA IN AEGYPTVM.

Matth. 2.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

PRimò, volens Herodes Puerulum IESVM interficere, occidi fecit Innocentes, præmonito Ioseph per Angelum, vt in Ægyptum profugeret: *Surge, & accipe Puerum, & Matrem eius, & fuge in Ægyptum.*

Secundò, iter corripuit Ioseph Ægyptum versus: *Qui consurgens nocte &c. secessit in Ægyptum.*

Tertio: *Et erat illi vsque ad obitum Herodis.*

1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1871
10/27

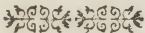
11

1871

DE VITA DOMINI

Ab anno ætatis suæ duodecimo vsque ad trigesimum.

Luc. 2.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò, quomodo subditus erat, & obediens Parentibus.

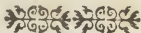
Secundò, *Prosciebat sapientia, & ætate, & gratia, &c.*

Tertiò, videtur fabrilem artem exercuisse, cum dicat Sanctus Marcus cap. sexto: *Nonne hic est faber?*

DE ASCENSU
in Templum anno duodecimo .

Luc. 2.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

PRimò : natus IESVS annos duodecim, è Nazareth profectus est Hierosolymam .

Secundò, remansit illic nescijs Parentibus .

Tertiò, post triduum inuenerunt eum in Templo, sedentem inter Doctores : & ipse illis causam moræ percontantibus respondit : *Nesciebatis quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse ?*

in superbiæ barathrum deturbari queant .

Atque ita tres sunt præcipui tentationem gradus, in Diuitijs, Honoribus, & Superbia fundati : ex quibus in alia vitiorum genera omnia præceps fit decursus .

*SIMILITER EX OPPOSITO ,
considerandus est Summus, Optimusque nos-
ter Dux, & Imperator Christus .*

Punctum primum erit : Conspicari Christum in amœno Campo, iuxta Hierosolymam, humili quidem constitutum loco, sed valdè speciosum forma, & aspectu summè amabilem .

Secundum autem est : Speculari quo pacto ipse Mundi Dominus vniuersi, Electos Apostolos, Discipulos, & Ministros alios per orbem mittat, qui omni hominum generi, statui, & conditioni doctrinam sacram, ac salutiferam impartiant .

Tertium : Auscultare concionem Christi exhortatoriam ad seruos, & amicos suos omnes in opus tale destinatos, qua eis præcipit, vt inuare studeant quemlibet : ac primò inducendum curent ad spiritualem affectum paupertatis : & insuper (si Diuini obsequij ratio, & electio celestis eo ferat) ad sectandam actu ipso veram paupertatem : deinde vt ad opprobrij, contemptusque desiderium alliciant, vndè humilitatis virtus enasci ur . Et ita tres consurgunt perfectionis gradus, videlicet Paupertas, Abiectio sui, atque Humilitas : quæ ex diametro Diuitijs, Honori, & Superbiæ opponuntur, ac virtutes omnes statim introducunt .

Colloquium postea formandum erit ad Virginem Beata[m], implorandaque est per eam à Filio gratia, vt recipi possim, & manere sub Vexillo eius : Idque primùm, per spiritualem tantùm paupertatem, aut etiam in rem expoliatione sitam (si quidem ad eam me vocare, atque

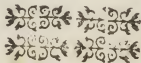
admittere dignabitur.) deinde per abiectiōem quoque, seu ignominiam, vt ipsum imiter viciniū: deprecando tamen culpam aliorum: ne contemptus mei, tam in alicuius detrimentum, quàm in offensam Dei cedat.

Terminabitur primum hoc Colloquium per, *Aue Maria*.

SECUNDUM Colloquium ad Christum hominem dirigitur, vt mihi à Patre impetret illud idem: subdeturque in fine oratio quæ sequitur.

ANima Christi sanctifica me: Corpus Christi salua me: Sanguis Christi inebria me. Aqua lateris Christi laua me: Passio Christi conforta me: ò bone IESV exaudi me: intra tua vulnera absconde me: ne permittas me separari à te: ab hoste maligno defende me: in hora mortis meæ voca me, & iube me venire ad te: vt cum Sanctis tuis laudem te in sacula sæculorum. Amen.

TERTIUM ad Patrem, vt annuat petitioni, cum *Pater noster*.

SEQVAR TE QVOCVMQVE IERIS.

MEDITATIO DE TRIBVS HOMINVM

*Classibus, seu differentijs, vt potissimam partem
amplectamur.*

Oratio Præparatoria, vt semper antehac.

PRæludium primum fiat, propòsitis, vice historiae, tribus
Hominum Classibus distinctis, quarum vnaquæque
decem millia ducatorum alio, quàm diuini cultus, & amo-
ris studio sibi parauerit: nunc autem placatum habere
Deum, & salua fieri exoptet, sublato vtcumque noxio affe-
ctu rerum, vtpote salutis impedimento.

Secundum est, loci cuiusdàm imaginaria constructio, in
quo videam me ipsum coram Deo, Sanctisque omni-
bus, cum desiderio astantem, atque perseuerantem, quo-
nam pacto ipsi Deo placere queam potissimum.

Tertium est, optatae rei petitio, nimirum gratiae, per
quam id eligam, quod & Deo acceptissimum, & mihi
saluberrimum futurum sit.

Prima igitur Classis optat quidem acquisitæ rei exue-
re affectum, vt conciliari Deo possit: sed media, de-
bitaque adminicula, toto vitæ tempore, non admouet.

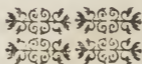
Secunda itidem, affectum malè ordinatum auferre cu-
pit: sed rem interim mordicus tenere, ac Deum po-
tius trahere ad votum proprium, quàm, relicto impedi-
mento, per conducibiliorem statum ad illum tendere.

Tertia postremò, affectum insincerum volens abijcere,
rem ipsam vel tollere, vel tenere æquè parata est,
prout ad diuinum cultum commodius fore, vel ex diuino
instinctu, vel ex rationis dictamine animaduernerit. Ac
inte-

interim omnia relinquens integra , illud tantum versat & inquit : nec aliam admittit , relinquendæ, vel retinendæ rei acquisitæ causam; præter rationem, ac desiderium diuinæ gloriæ , vt quàm maxima sit .

Colloquia tria subsequuntur , vt nuper facta sunt de Vexillis .

NOtandum ad hæc , quòd vbi affectum sentimus paupertati perfectæ, quæ tum in spiritu, tum in rerum abdicacione subsistit , aduersantem , & ad diuitias magis inclinantem ; multum confert, ad eum elidendum, petere ex Deo, licet renitente carne, vt ad paupertatem eiusmodi sectandam nos eligat : seruabimus tamen interea desiderij nostri libertatem , qua liceat conuenientiorem seruitio diuino viam inuadere .

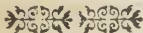
TRES MODI HUMILITATIS.

Primus Humilitatis modus hic est ad salutem necessarius, vt me penitus subdam Diuinæ legi obseruandæ: vtque ne mundi quidem totius oblato mihi domino, vel extremo vitæ discrimine obiecto, transgrediar, ex deliberato, mandatum vllum diuinum, aut humanum, quod quidem peccati Mortalis vinculo nos obliget.

Secundus maioris est perfectionis, vt fixo animo ad diuitias, & paupertatem: honorem, & ignominiam: breuitatem vitæ, ac longitudinem; æquè sim propensus, vbi æqualis est diuinæ laudis, & salutis meæ occasio: vtque nulla vel humanæ quantæcunque felicitatis, vel propriæ mortis conditione proposita, adducar vnquam, vt culpam, licet venialem tantum, decernam admittere.

Tertius est modus Humilitatis absolutissimæ, vt priores duos iam adeptus, etiamsi, nullo superaddito, laus Dei par foret; ad maiorem tamen imitationem Christi, eligam potius cum eo paupere, spreto, & illuso, pauperiem, contemptum, & insipientiæ titulum amplecti, quàm opes, honores, & sapientiæ æstimationem.

Porrò ad gradum hunc Humilitatis attingendum, magnum afferet compendium, triplicis Colloquij præcedentis de Vexillis vsus: per quod suppliciter poscamus (si Diuinæ placeat benignitati) ad talem perducì electionem, siue maior, siue æqualis obsequij mei erga Deum, & gloriæ Diuinæ prouentus subsit.

DE BAPTISMO CHRISTI.

Matth. 3.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

PRimò, Matri valedicens, è Nazareth ad Iordanis flumen se contulit, vbi tunc Ioannes baptizabat.

SECUNDò, Baptizatus est à Ioanne, excusante se primum de indignitate: sed compulsò his verbis: *Sine modò: sic enim decet nos implere omnem iustitiam.*

TERTIò, Descendit Spiritus Sanctus super eum, & vox de cælo sic attestans: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui.*

DE TENTATIONE CHRISTI.

LUC. 4. & MATTH. 4.

Oratio Præparatoria, & Præludia de more.

Primò, post Baptismum secessit in desertum Christus, & ibi, per dies quadraginta, & totidem noctes, ieiunavit.

Secundò, ter ab Inimico tentatus est: *Accedens Tentator dixit ei: Si Filius Dei es, dic, ut lapides isti panes fiant. Mitte te deorsum. Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris me.*

Tertiò, Angeli accefferunt, & ministrabant ei.

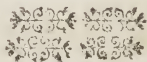

P R A E L V D I V M   A D   E L E C T I O N E M
faciendam .

AD benè quippiam eligendum , nostræ sunt partes , vt oculo puro ac simplici spectemus , quorsum fuerimus creati : nimirum ad laudem Dei , & salutem nostram . Quapropter eligenda sunt ea tantùm , quæ conducunt ad dictum finem , cùm vbique fini medium , non medio finis habeat subordinari . Vndè errant , qui Vxorem ducere primitùs , aut Ecclesiasticum munus , seu beneficium adipisci statuunt , atque ita demùm Deo postea inseruire : vtentes præposterè fine , ac medio : nec ad Deum tendentes rectà , sed obliquè ipsum ad peruersa vota sui pettrahere conantes . Atqui è contrario planè agendum est , proposito primùm diuino cultu , tanquam fine nostro , & electo deinceps Coniugio , vel Sacerdotio , cæterisque rebus omnibus , quatenus expedit , ad præfixum finem ordinatis . Idcirco nihil mouere nos debet ad medijs quibusuis vtendum , aut superfedendum , nisi habita in primis tam diuinæ laudis , quàm nostræ salutis certa ratione .

INTRODVCTIO AD ELIGENDARVM

rerum notitiam.

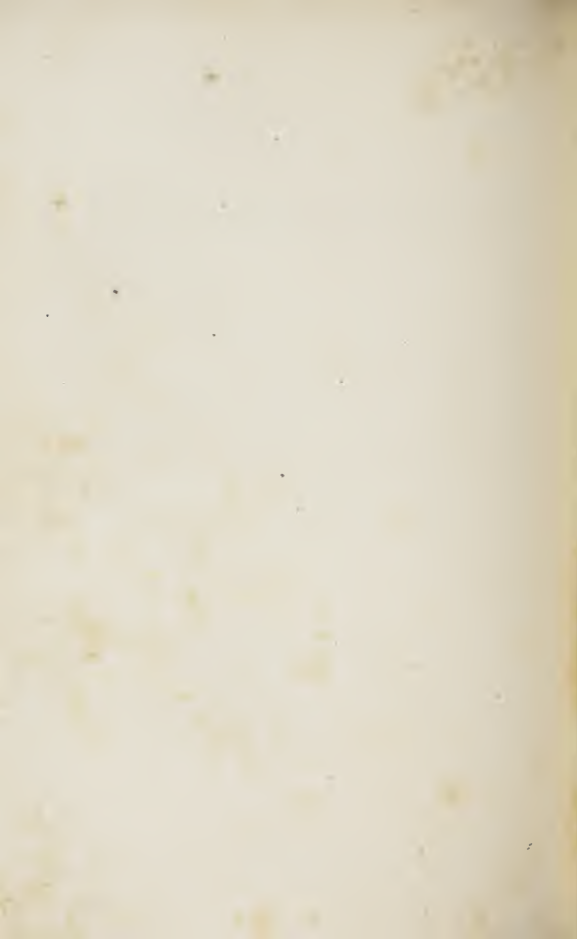
Primum punctum est, quòd res omnes, quæ sub electione cadunt, necessariò bonæ esse debent ex se ipsis, aut certè non malæ, nec nisi consonæ institutis orthodoxæ Matris Ecclesiæ.

Secundum, quòd genera duo rerum electioni quadrant. Nam quarundam electio immutabilis est, vt Ordinis Sacerdotalis, & Matrimonij: aliarum verò mutari potest, sicut reddituum Ecclesiasticorum, vel sæcularium, quos recipi, & relinqui ex causa fas est.

Tertium, quòd circa ea, de quibus facta iam sit electio immutabilis, nihil superest eligendum. Sed aduertendum est, quòd si quis improuidè, nec sinè obliquis affectionibus, aliquid elegerit, quod non liceat retractare; reliquum est, vbi eum cœperit pœnitere facti, electionis dānum, probitate vitæ, & operum solertia pensare: resiliire autem nullo pacto decet, quamuis electio istiusmodi non videatur vocatio diuina esse, vtpote obliqua, atque inconsulta: qua in re non pauci errant, electionem malam, & obliquam, pro diuina vocatione reputantes: cum hæc semper pura & clara sit, non carnali vllò affectu, vel studio peruerso mixta.

Quartum, quòd si quis debito modo & ordine, absque ca:nan, mundanoque affectu, quippiam elegit, quod mutari possit, non est cur violet electionem talem; sed potius, vt in ea magis ac magis proficiat, admitti debet.

Notandum autem est, quòd si electio rerum huiusmodi mutabilium, non ita rectè, atque sincerè processerit; eam expedit corrigere, vt fructus vberior, & Deo gratior produci possit.

DE TEMPORE TRIPLICI

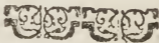
ad electiones rectè faciendas magis opportuno.

TEmpus primum erit, quando voluntatem diuina virtus sic impellit, vt omnis dubitatio, immò etiam dubitandi facultas animæ sublata fit, quò minùs sequatur impulsione[m] talem: sicut legimus Beato Paulo, & Mattheo, & alijs nonnullis, vocante Christo, accidisse.

Secundum est, quoties satis clarum, compertumque sit beneplacitum diuinum, docente id aliquo consolatorum, desolationum, vel diuersorum spirituum prauo experimento.

Tertium est, quando per animi tranquillitatem, aliquis, considerato fine, ad quem conditus est (ad Dei gloriam scilicet, & salutem suam) eligit certum vitæ genus intra Ecclesiæ Catholicæ limites constitutum, per quod, ceu medium, commodiùs, securiusque ad suum finem tendat.

Porrò tranquillitas ea tunc noscitur adesse, quotiescumque anima nullis agitata varijs spiritibus, vires naturales suas liberè exercet. Itaque nisi primi, vel secundi temporis beneficio electio contingat; superest ad tertium recursus, duobus Modis sequentibus distinctum.

Venite ad me oēs qui laboratis, & ego reficiā uos
Mat. II.

DE APOSTOLORVM

vocatione . .

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò, videntur Sancti Petrus, & Andreas fuisse ter vocati: Primùm ad solam quamdàm Christi noticiam, *Ioan. 1.* Deinde ad sequelam solum temporaneam, cum animo reuertendi ad piscationem, *Luc. 5.* Vltimò ad perpetuam sequelam, *Matth. 4. & Marc. 1.*

Secundò, vocauit filios Zebedæi, *Matth. 4.* Et Philippum, *Ioan. 1.* Et Matthæum, *Matth. 9.*

Tertio, Vocati sunt reliqui, licèt de quorundam vocatione, & de ordine vocationum, expressè mentio non fiat in Euangelio .

TRia hic expendenda sunt: Primum quomodo erant Apostoli abiectæ conditionis .

Secundò, ad quantam fuerint dignitatem, & quàm suauiter vocati .

Tertio, quibus gratiæ donis, supra omnes veteris Testamenti Patres, nouique Sanctos, euecti sunt.

DE SERMONE CHRISTI

habito in Monte. Matth. 5.

Oratio Præparatoria, & Præludia de more.

PRimò, Ad dilectos suos Discipulos octo Christus Beatitudinis genera exposuit. *Beati pauperes spiritu: Misericordes: Mundo corde: Pacifici: Qui persecutionem patiuntur.*

Secundò, eos exhortatur, vt acceptis donis, seu talentis vtantur rectè: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est.*

Tertidò, Ostendit non soluere se legem, sed implere: explicatis præceptis de vitando homicidio, furore, fornicatione, periurio: & de diligendis quoque inimicis: *Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros: Benefacite his, qui oderunt vos.*

DE AMBVLATIONE SVPER AQVAS.

Matth. 14.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò: cùm in Monte adhuc esset Christus, Discipulis in Nauiculam abire iussis, & *Dimissa turba, ascendit in montem solus orare.*

Secundò: cum agigaretur noctu nauicula, eò ipse venit, ambulans super aquas: vndè perterriti Discipuli, phantasma esse iudicabant.

Tertiò: postquam dixerat ad eos: *Ego sum, nolite timere*, Sanctus Petrus accedendi petijt facultatem: & gradiendo super aquas, ob subortum metum, mergi cœpit: quem increpars Dominus de modica fide, nauiculam intrauit, & cessauit ventus.

MODVS PRIOR SANAE,

Bonaque electionis faciendæ , sex constans punctis .

Punctum primum erit , proferre in medium rem delibendam, vt de officio, vel beneficio, acceptandumne, an potius reiiciendum sit, & ita de cæteris rebus , quæ ad mutabilem electionem spectant .

Secundum est, adducto ante oculos, creationis meæ fine, in hoc consistente , vt cum Dei laude saluus fiam , in neutram declinare partem amplectendæ, vel repudiandæ rei controuersæ : quin potius , velut in medio quodam interstitio, & æquilibrio subsistere, parato interim animo, vt in eam illico partem totus ferar, quam nouero diuinæ gloriæ, & saluti meæ fore aptiorem .

Tertium, obsecrare Dei clementiam, vt dignetur mentem instruere, & impellere voluntatem , quocumque potius mihi tendendum sit, adhibito nihilò secius , pio, fide-lique intellectus mei ratiocinio : per quod, apprehensa, & probata Dei voluntate, ad electionem ferar .

Quartum , perpendere quot tandem commoda, vel adimicula, mihi ad finem meum prosequendum accedent, ex tali officio , vel beneficio suscepto : quot rursum ex eodem incommoda, & pericula impendent . Præterea quot per oppositum, omisso illo , tam commoda & adimicula , quàm discrimina & damna possim expectare .

Quintum , his præmissis , ratiocinari in vtramque partem : & iuxta ipsius rationis dictamen , seposito carnis appetitu omni, electionem concludere .

Sextum, electione facta, ad orandum citò prosilire , & illam offerre Deo , perfectè demum , si ei placeat , recipiendam, & stabiliendam .

*MODVS POSTERIOR BENE ELIGENDI ,
in Regulas quatuor, & Annotationem
vnam distributus .*

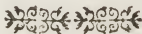
Regula prima, quòd, cùm oporteat per affectum ex Dei amore cælitus infusum fieri electionem; Eligentem conuenit persentiscere in se ipso, quòd quicquid affectionis (siue multum, siue modicum sit) erga rem electam tenet, ex solius Dei amore, & intuitu proficiscatur .

Secunda est, considerare, si quis mihi vir amicissimus, cui nihil non perfectionis inesse cupiam, occurreret dubius super electione huiusmodi; quidnam ego illi decernendum maximè essem consulturus . Quo animaduerso, agendum & mihi ducam, vt suaderem alteri .

Tertia, mecum insuper reputare, si Mors ingrueret, quem me malle obseruasse modum in præsentì deliberatione . Iuxta hunc igitur eligendum nunc esse facillè intelligam .

Quarta, prospicere non minùs, quando pro tribunali sistar iudicandus, quo me consilio hac in re vsum esse vellem . Quo agnito nunc vtar, vt eo tempore magis sim securus .

Adnotandum est postremò, quòd hisce Regulis quatuor, propter salutem meam, & animi quietem accuratè seruatis, debeo iuxta vltimum punctum Modi præcedentis, electionem ipsam definire, & offerre Deo comprobendam .

DE LAZARI SVSCITATIONE.

Ioan. II.

Oratio Præparatoria, & Præludia consueta.

Primò: Audito Christus nuntio de Lazari ægrotatione, per biduum substitit, vt euidentius foret miraculum.

Secundò: Antequam suscitaret mortuum, vtriusque sororis fidem extimulat: *Ego sum resurrectio, & vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet.*

Tertiò: Collachrymatus, ac precatus prius, suscitauit illum: fuit autem, quo vsus est, suscitandi modus, per mandatum: *Lazare veni foras.*

DE DIE PALMARVM.

Matth. 21.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò : Præcepit Dominus adduci asinam, & pullum .
Soluite, & adducite mihi : & si quis vobis aliquid dixerit, dicite, quia Dominus his opus habet : & confessim dimittet eos.

Secundò : Asinam conscendit Apostolorum vestibus instratam .

Tertidò : Excepturus eum populus, cum veniret obviam, vestimentis suis, & ramis arborum sternebat viam, & canebat : *Hosanna filio David : benedictus, qui veni in nomine Domini : Hosanna in altissimis.*

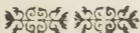

DE EMENDATIONE,

ſeu Reformatione circa vitæ ſtatum cuius faciendæ.

IN primis illud eſt aduertendum, quòd ſi quis vel matrimonio, vel officio dignitatis Eccleſiaſticae adſtrictus (de temporalium verò bonorum quantitate, magna an parua ſit, non refert) vidè ipſi non vacet, aut parùm libeat, circa mutabilium rerum electiones verſari; operæ pretium eſt, earum loco methodum ei tradi, ſeu formulam aliquam, ex qua vitam ſuam, & ſtatum proprium poſſit emendare.

DEbet igitur, quiſquis eiufmodi conditionem fortitus eſt, vt finem creationis, & vitæ ſuæ, rectè ſtatuat, ac ſequatur, per exercitia ſupradicta, & electionum modos attendere, atque ruminando ſedulò colligere, quàm amplam domum, & familiam, æquum ſit ſe habere: quibus eam modis tractare, & adminiſtrare conueniat: quibus inſtruere verbis, & exemplis: quantum præterea de poſſeſſis facultatibus ſumptum facere liceat in vſus proprios, ſiue domesticos: quid rurſum pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil aſſectando aliud, nec quærendo, niſi quod honorem Dei, & ſalutem ſuam præſtet. Hoc enim vnufquiſque perſuaſum habeat, tantùm ſe in ſtudijs ſpiritualibus promoturum eſſe, quantum ab amore ſui ipſius, & commodi proprii affectione ſeſe abſtraxerit.

REGVLAE NONNVLLAE,

in distribuendis eleemosynis seruande.

PRima : Si quid erogare libeat in homines genere, vel amicitia coniunctos, erga quos sentitur procliuior affectus; attendendæ erunt regulæ quatuor, quas ex parte circa Electiones commemorauimus. Earum itaque prima hæc est, vt affectus erga tales meus, rectâ proueniat ex amore Dei, quem certè amorem debeo sentire in me, vt radicem esse, & causam cuiuscumque meæ affectionis, erga cognatos & amicos omnes, ac operam dare, vt in hoc præsentî negotio, præcipua ea ratio elucescat.

Secunda: Vt considerem, si quis alter, cui parem mecum statum, seu perfectionis gradum optem, me consulat super negotio istiusmodi; quam ego illi erogationis faciendæ dictaturus sim rationem. Hac igitur & me uti par est.

Tertia : Vt cogitem, si mihi vitæ nunc exitus instaret; quid in hac re egisse vellem potissimùm. Ita ergo agendum in præsentia decernam.

Quarta: Vt prospiciam similiter, quid mallem in die Iudicij à me fuisse super his transactum: Id quod & nunc citra dubium præligam.

Quinta: Vt quoties ad personas, mihi humano aliquo vinculo coniunctas, affectum meum sentio magis inclinare; regulas quatuor prædictas sedulò expendam, & iuxta eas examinem affectum: nihil de eleemosyna, seu distributione faciendâ cogitans, donec ab animo, si quid non rectum inest, remouero.

Sexta:

Sexta : Quamuis facultates diuino cultui, & vsui Ecclesiastico dicatæ, citra culpam assumi possint distribuendæ ab eo, qui ad hoc ministerium sit vocatus : cùm tamen plurimis, in determinanda proprijs suis sumptibus iustæ portione, soleat de excessu scrupulus incidere; operæpretium est, iuxta regulas superiores, vitæ suæ statum rectè disponere .

Septima : Propter rationes dictas, & alias plerasque, in administrandis ijs, quæ ad propriam personam, conditionem, domum, aut familiam pertinent; optimum, ac securissimum est vnicuique distributionis curam subeunti, vt suæ subtrahat commoditati quantum potest, ac seipsum proximè conformet ad exemplar Domini nostri IESV Christi Summi Pontificis : quandoquidem in tertio etiam Carthaginensi Concilio, in quo interfuit S. Augustinus, decretum fuit, supellectilem Episcopi, vilem, ac pauperem debere esse . Hoc idem in quolibet statu, seu vitæ genere prouideri conuenit, habita interim ratione personarum, & statuum ipsorum : sicut in matrimonio exemplum præbent S. Ioachimus, & S. Anna, qui, diuisis per annos singulis facultatibus suis in tres partes, pauperibus vnâ erogabant, alteram dicabant in templi & diuini cultus ministerium, & tertiam postremò necessitati suæ reseruabant .

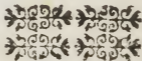
NOTANDA PRO TERTIA

Hebdomada .

Primum, quodd adijciendæ erunt, circa Missæ & Vesperarum tempus, duæ Reperitiones, super vna & altera Contemplatione: ante Cœnam verò applicabuntur quinque Sensus, præmissa vbiq; oratione præparatoria, cum tribus præludijs oblatae materiae congruentibus, quemadmodum in hebdomada secunda satis descriptum est.

Secundum, quodd in hac tertia hebdomada, mutandæ sunt ex parte Additio secunda & sexta: siquidem, quod ad secundam spectat, vbi fuero experrectus, præcogitans quod tendam, & instantem Contemplationem paululum delibans, interim dum surgo & accingor, aditar simul ad tristitiam & dolorem, de tot ac tantis Christi pœnis, meipsum acriter incitare. Quoad sextam verò, suffugiam potius, quàm quæram, aut admittam iucundas cogitationes, licet alioqui vtilis & sanctas, vt sunt de Resurrectione Christi, & Gloria. Pro quibus, in meditanda eius Passione, angores ac pœnas hauriam ex frequenti eorum recordatione, quæ ab hora suæ Natiuitatis, ad exitum vsque vitæ huius, ipse perpessus est.

Tertium, quodd Examen Particulare, circa tam Exercitiorum, quàm Additionum functionem, fiet ad eundem modum, vt in hebdomada præcedente.

Accipite, et comedite: HOC EST CORPUS MEVM. *Matth.*

PRIMA CONTEMPLATIO

de ultima Cœna . Matt. 26. Io. 13.

Oratio Præparatoria est eadem, quæ semper .

Præludium primum sumitur ex historia: quomodo Christus a Bethania misit Hierosolymam discipulos duos ad parandam Cœnam, quò & ipse cum reliquis deinde profectus est: Ibique post Agni Paschalis esum, & peractam Cœnam, pedes lauit omnibus, & sacrosanctum Corpus, ac Sanguinem suum largitus est. Postremò sermonem ad eos habuit post discessum Iudæ ipsum vendituri,

Secundum, ex compositione loci, considerando dictum iter asperum, aut lene: breue, aut longum: cum cæteris, quæ inesse poterant, circumstantijs. Deinceps conspiciendo locum Cœnæ, amplum, vel angustum: vilem, vel ornatum, & consimilia.

Tertium, ex opratæ rei petitione, scilicet doloris, indignationis, & confusionis: eo quòd ob peccata mea Summus omnium Dominus tantis se tormentis ita obijciat.

- C**omedit cum Discipulis Paschalem Agnum, eoque de imminente sua morte præmonuit: *Amen, dico vobis, quia vnus vestrum me traditurus est.*
- Lauit eorum, Iudæ quoque ipsius pedes, incipiens à Petro, qui ad Maiestatem Christi, & indignitatem suam respiciens, sese opponebat: *Domine, tu mihi lauas pedes? ignarus scilicet præberi à Domino exemplum humilitatis, ita postea declarante: Exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.*
- Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum instituit in
signum

signum summæ dilectionis, his verbis vtens: *Accipite, & comedite*, &c. Expleta autem Cœna, Iudas ad vendendum illum egressus est .

PVnctum primum erit respicere cœnantes, & aliquid in vsum meum adducere .

Secundum, eosdem audire quid loquantur, & fructum indè decerpere .

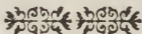
Tertium, attendere quid agant, & per omnia proficere .

Quartum, aduertere quid iam indè Christus pati appetat, & incipiat, iuxta historiam: vndè incipiam & ipse dolorem, mœstitiam, & fletum mihi excitare, meque affligam similiter in subsequētibz .

Quintum, meditari quo se pacto abscondens Christi Diuinitas, aduersarios suos, cùm valeat, non perdat; sed pœnas aded̄ crudeles pati sinat Humanitatem .

Sextum, cogitare, cùm talia ferat pro peccatis meis; quid agere debeam, aut pati eius causa .

Colloquium ad Christum fiet terminandum cum *Pater noster* .

SECUNDA CONTEMPLATIO

de rebus à Christo post Cœnam, & in Horto gestis.

Matth. 26. Mar. 14.

Oratio præparatoria consueta semper :

Preludium primum est iuxta historiam. Quomodo IESVS CHRISTVS, vnà cum vndecim suis Apostolis, descendit ex monte Sion, vbi fuerant cœnati, & transiens per vallem Iosaphat, relictis ibi ex illis octo, alijs verò tribus in horti parte; seorsum ipse digrediens, orauit, ad sudorem vsque sanguineum, iterata iam ter eadem ad Patrem suum oratione.

Secundum est, pro construendo loco, viam intueri decliuem, planam, & arduam. Item hortum certa magnitudine, figura, & habitudine depingendum.

Tertium, pro voti consecutione, poscere moerorem, planctum, anxietatem, & ceteras id genus pœnas interiores, vt Christo patienti pro me compatiar.

1. **P**eracta Cœna, & Hymno dicto, profectus est Christus ad Oliueti montem, cum Discipulis suis vndecim, metu plenis: & octo remanere iussit Gethsemani:
Sedete hic, donec vadam illuc & orem.

2. Ductis secum tribus, Petro, Iacobo, Ioanne, orauit ter, dicens: *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste: verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Et in agonia existens prolixius orabat.

3. Et cum eò timoris redigi se passus fuisset, vt diceret: *Tristis est anima mea vsque ad mortem;* etiam sanguinem sudauit copiosum, teste Luca: *Factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis, decurrentis in terram.* Vndè conijcere licet vestimenta eius iam tum fuisse madefacta cruore.

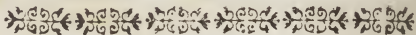

TERTIA CONTEMPLATIO
est Repetitio precedentium duarum .

Pro tertio Exercitio seu Contemplatione , repetuntur
duæ præcedentes, cum Oratione Præparatoria, & ijs-
dem tribus Præludijs, notando vbique, & fixius tractando
illas partes, in quarum priore transcurfu aliquid illustra-
tionis, consolationis, vel desolationis acceperim .

Subdetur etiam Colloquium cum oratione Dominica:
vt prius .

QUARTA CONTEMPLATIO.

Est primæ, ac secundæ iteratæ repetitiõ, proximæ præ-
cedenti penitus conformis .

QVINTA CONTEMPLATIO

est Applicatio Sensuum ad predictas.

POST orationem Præparatoriam, cum tribus iam dictis Præludijs, apprimè conducit, quinque imaginarios Sensus circa primam, & secundam contemplationem, eo, qui sequitur, modo exercere, prout res subiecta feret.

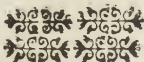
PVNctum primum erit, secundum imaginatiõnem respicere personas omnes, &, notatis, quæ circa eas occurrent, circumstantijs, vtilitatem nostram elicere.

SECundum, velut audiendõ quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in vsum nostrum attrahere.

TERtium, interiori quodam gustu & olfactu, sentire, quanta sit suavitas & dulcedo animæ, diuinis donis, ac virtutibus imbutæ, iuxta rationem personæ, quam consideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferte possint.

QVARTum, per internum tactum attingere, ac deosculari vestimenta, loca, vestigia, ceteraque personis talibus conitincta: vndè fiat nobis deuotionis, vel boni cuiuslibet spiritualis maior accessio.

Huic erit Contemplationi per Colloquium imponendus finis, sicut prioribus, adiecto itidem, *Pater noster*.

DE COMPREHENSIONE CHRISTI

& traductione ad Annæ domum .

Matth. 26. Luc. 22. Marc. 14. & Ioan. 18.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem .

Primò : Permisse se Dominus osculo à Iuda tradi , & quasi Latronem comprehendi : *Tanquam ad Latronem existis , cum gladijs & fustibus , comprehendere me ! Quotidie apud vos sedebam docens in templo , & non me tenuistis ; ipsoque interrogante : Quem queritis ? corruerunt in terram inimici omnes .*

Secundò : Seruum Pontificis percutienti Petro ait : *Mitte gladium tuum in vaginam . & sanauit seruum .*

Tertio : Captus , & à Discipulis relictus , ad Annæ domum pertrahitur , vbi à Petro , paulò post sequuto , semel negatus est , & alapam accepit à Ministro quodam obijciente ; *Sic respondes Pontifici ?*

DE GESTIS POSTEA
in domo Caiphae. Matth. 26.

Oratio Præparatoria, & Præludia de morte;

Primò: Abducitur ligatus Christus ab Anna in domum
Caiphae, vbi Petrus rursus eum bis negavit: atque
respiciente ipsum Domino: *Egressus foras fleuit amare,*

Secundò: Permansit ligatus tota illa nocte.

Tertiò: Circumstantes eum Satellites illudebant, vexa-
bant, & velata facie, colaphis cædebant interrogan-
tes: *Propbetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit? ac mo-
dis alijs blasphemabant.*

DE CHRISTI AD PILATVM

Accusatione. Matth. 27. Luc. 23. Marc. 5. & Ioan. 18.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò: Traducitur deinceps ad Pilatum Christus, & coram eo à Iudæis calunniosè accusatur: *Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram, & prohibentem tributa dari Cesari.*

Secundo: Eo semel atque iterum examinato, retulit Pilatus: *Ego nullam inuenio in eo causam.*

Tertiò: Barabbæ latronis, quàm Christi IESV liberationem, malle se Iudæi proclamauerunt: *Non hunc, sed Barabbam.*

*DE TRANSMISSO CHRISTO
ad Herodem . Luc. 23.*

Oratio Præparatoria , & Præludia iuxta morem .

Primò : Transmisit Pilatus Christum ad Herodem ,
æstimans quòd esset Galilæus .

Secundò : Herodi poscenti curiosa , nihil penitus re-
spondit, licet à Iudæis validè accusaretur .

Tertiò : Ab Herode cum suo Exercitu spreus fuit, at-
que veste alba indutus .

DE REVERSIONE AB HERODE
ad Pilatum . Matth. 27. Luc. 23. Marc. 15. & Ioan. 19.

Oratio Præparatoria , & Præludia ex more .

Primò: Christum remisit ad Pilatum Herodes, & am-
bo ea ipsa die, cum prius inimici essent, sibi inuicem
reconciliati sunt .

Secundò: IESVM flagellis cædi iussit Pilatus: Milites
eundem spinis coronarunt, atque purpura induerunt:
deinde irridentes dicebant: *Aue Rex Iudæorum*, & cola-
phos simul impingebant .

Tertio: *Exiuit ergo IESVS portans coronam spineam, &*
purpureum vestimentum: & Pilatus dicit illis: *Ecce*
Homo: Pontifices verò conclamabant: *Crucifige, Crucifige*
eum .

DE CONDEMNATIONE,
& Crucifixione IESV CHRISTI. Ioan. 19.

Oratio Præparatoria & Præludia iuxta morem.

PRimò: Sedens pro tribunali Pilatus Christum iudicavit, & tradidit crucifigendum: posteaquam negantes eum Iudæi suum Regem esse, dixerunt: *Non habemus Regem nisi Cæsarem.*

Secundò; Baiulavit Christus crucem suam, donec, ob viriûm defectum, Simon quidam Cyrenæus illam post eum terre compulsus est.

Tertiò: Inter duos latrones crucifixus fuit, ascripto titulo: *IESVS Nazarenus Rex Iudæorum.*

DE MYSTERIIS IN CRUCE FACTIS.

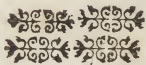
Matth. 27. Marc. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

Primò: Blasphemias pertulit in Cruce: *Vab, qui destruis Templum Dei, &c. Descende de Cruce. Et diuisa sunt vestimenta eius.*

Secundò: effatus est Dominus in Cruce verba septem: Orans videlicet pro crucifigentibus: Latroni parcens: Matrem, & Ioannem sibi mutuò commendans: Exclamans: *Sitio*, quando aceto eum potauerunt: & deinde se à Patre dicens derelictum: Postea *Consummatum est*. Ac postremò: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum.*

Tertiò: Sol obscuratus est ipso expirante, & petreæ scissæ sunt; aperta quoque monumenta, & velum Templi à summo ad infimam vsque partem scissum: & latus lancea confossum aquam, & sanguinem effudit.

DE MYSTERIO SEPULTURAE.

Matth. 27. Marc. 15. Luc. 23. Ioan. 19.

Oratio Preparatoria, & Prælua ex more :

Primò: De Cruce sublatuſ eſt mortuus Dominuſ, per
Ioseph, atque Nicodemum, in conſpectu ipſo Ma-
tris afflictiſſimæ .

Secundò: Delatum eſt ad ſepulchrum corpus, vnctum,
& incluſum .

Tertiò: Adhibiti ſunt inibi cuſtodes .

ITERATIO PASSIONIS

IESV Christi D.N.

INter noctu & mane Passionem totam reuoluemus. Postea repetitionum, & applicationis sensuum vice, per diem totum considerabimus, quàm licebit frequentissimè, quo pacto sanctissimum IESV Christi corpus remanserit ab anima seiunctum, & ubi nam, aut quo modo sepultum. Item, quæ fuerit Beatæ MARIAE Matris solitudo, & desolatio, & qualis, & quanta afflictio. Quàm acerbis quoque Discipulorum moeror extiterit.

REGVLAE ALIQVOT,

ad victum rectè temperandum.

PRima est: quòd à pane minùs abstinendum sit, quàm à reliquis alimentis: cùm neque gulam adeo irriter, nec tentationi æquè obnoxios nos reddat.

Secunda: quòd circa potum attendenda sit magis abstinencia, quàm circa panem: cautè obseruando, quæ proffit mensura potus, vt sumatur semper: quæ rursùm noceat, vt tollatur.

Tertia: quòd circa pulmenta & edulia, potissimùm abstinenciæ ratio versetur, cùm per illa, tum appetitui ad peccandum, tum inimico ad tentandum, maior subministreretur occasio. Temperanda sunt igitur, vitandi excessus causa: quòd fit dupliciter, dum vel cibis grossioribus vescimur, atque assuescimus: vel dum parce delicatis vtimur.

Quarta est: quòd quanto plus de conueniente victu sibi quis ademerit (vitato interim valetudinis aduersæ graui periculo) tanto celerius mensuram cibi ac potus iustam reperiet. Tum quia, hoc modo melius se disponens, & obnixius tendens ad perfectionem, sentiet interdum quosdam cognitionis internæ radios, & coniolatorios motus sibi cælitus immissos, ex quibus facillè poterit rationem victus commodiorem discernere. Tum quoniam, si quis, ita abstinendo, se deprehenderit viribus imbecilliozem esse, quàm vt exercitia ipsa spiritalia peragere commodè valeat; sic facillè aduertet, quam mensuram victus naturæ necessitas requirat.

Quinta: quòd expedit inter comedendum imaginari, quasi videamus IESVM Christum Dominum nostrum
vescen-

vescentem cum suis Discipulis, observando quem teneat edendi, bibendi, respiciendi, & loquendi modum, eumque ad imitandum nobis proponendo. Vsuveniet enim, ut, occupato magis intellectu circa meditationem talem, quam circa corporalem cibum, discamus facilius victum moderari.

Sexta: quod gratia varietatis, alia adhiberi possunt meditationes inter vescendum: ut sunt de Sanctorum vita, de pia quapiam doctrina: vel de aliquo spirituali negotio agendo: unde, sic abstracta mente, cibus ipse, & vescendi delectatio parum sentiatur,

Septima: quod cavendum sit precipue, ne super sumendos cibos animus quodammodo totus effundatur, & ne avidè vescamur, aut festinè: sed appetitui semper dominantes, tum mensuram victus, tum sumendi modum, vna temperemus.

Octava est: quod plurimum conducit ad tollendam cibi, potusque immoderantiam, si ante prandium, aut coenam, & quacumque hora nulla esuries sentitur, prava deliberatione, victum proximè sumendum, definiamus ad mensuram certam, quam deinde nulla vel propria aviditate, vel instigatione inimici, unquam excedamus: sed potius vincenda utriusque causa, de illa nonnihil etiam subducamus.

NOTANDA PRO QVARTA
Hebdomada.

Primò: quòd quamuis ei, qui exercitatur, certus præ-
scribatur numerus Punctorum, pura ternarius, aut
quinaris; liberum tamen ipsi erit, in plura, vel pauciora
Puncta redigere Contemplationem, prout commodius se
habere expertus fuerit. Quia in re magnopere iuuabit an-
te ingressum Exercitij, tractanda puncta comminisci, &
numero certo prænuire.

Secundò: quòd per quartam hanc hebdomadam variari
debeat secunda, sexta, septima, & decima Additiones.
In secunda quidem, ut dum euigilo, repente mihi ponam
ob oculos Itatam Contemplationem, & de gaudio Do-
mini cum suis studeam & ipse exhalare scire. In sexta ve-
rò, ut memoriae meae obijciam ea, quæ lætitiâ spirituales
sunt, ut cogitatio de Gloria. In septima, ut lucis, & cali-
ditatis commoditate, quæ sese offeret: pura per tempus ver-
num, herbarum virentium, & florum aspectu, aut apri-
ci loci amoenitate: per hyemem verò, Solis, vel Ignis oppor-
tuno calore: & ita de cæteris corporis atque animi oble-
tationibus congruis, per quas Creatori, & Redemptori
meo congaudere queam. In decima, ut loco poenitentia, nisi
temperantia, & mediocritate victus contentus sim, nisi
quo tempore ieiunium vel abstinentiam Ecclesia iudixit:
cuius præceptis semper obtemperandum est, nisi iustum
adlit impedimentum.

S^m multitud: dolor meoꝝ consolationes tue. |
Pl. 25.

CONTEMPLATIO PRIMA

*Quomodo IESVS Dominus post Resurrectionem
apparuit sanctæ Matri suæ .*

Oratio Præparatoria iuxta morem :

PRæludium primum accipitur ab historia . Quomodo, postquam expiravit Dominus in Cruce , sepulto corpore , sed Diuinitate semper sociato , ipse in anima, Diuinitati quoque continuè vnita , descendit ad Inferos , ereptisque indè Iustorum animabus , rediens ad sepulchrum , corpus cum anima denuò vniuit , ac resurgens demum apparuit Beatæ Virgini matri suæ viuus , vt piè , ac verisimiliter credendum est .

Secundum : pro constructione loci , speculandum accipiet sepulchri situm , & Beatæ Virginis domicilium , cuius formam , partes , & reliquam dispositionem , vt Cellulam , & Oratorium sigillatim perscrutabimur .

Tertium , continebit gratiam petendam , vt scilicet immensum Christi , ac Matris gaudium participemus .

Apparuit Dominus Matri suæ , postquam resurrexit : cum dicat Scriptura , quòd apparuit multis , &c .

PVnctum primum , Secundum , ac Tertium , eadem hic erunt , quæ supra in Contemplatione Coenæ fuerunt exposita , idest considerare Personas , Verba , & Opera .

Quartum verò erit animaduertere , quomodo Christi Diuinitas , Passionis , & Mortis tempore abscondita , palàm se faciat in Resurrectione , ac tot miraculis deinceps elucescat .

Quintum : existimare quàm prompto , copiosoque functus sit Dominus consolandi suos officio , adhibita consolationis , quæ ab amicissimo quopiam præstari potest , similitudine .

Colloquio vno , vel pluribus , iuxta materiam faciendis , terminetur Contemplatio , cum *Pater noster* .

DE APPARITIONE

Secunda, Marc. 16.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem.

PRImò : Summo mane ad monumentum profectæ sunt Maria Magdalena, Jacobi, & Salome, inter se dicentes: *Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti?*

SECUNDò : Viderunt lapidem reuolutum, & Angeli dictum audierunt: *IESVM queritis Nazarenum Crucifixum? Surrexit, non est hic.*

TERTIò : apparuit Mariæ Magdalena, quæ, alijs digressis, iuxta sepulchrum restiterat.

APPLICATIO SENSIVM

ad duas prædictas Medit.

Post orationem Preparatoriam, cum tribus iam dictis præludijs, ad primam conducit, quinque imaginarios Sensus circa primam, & secundam contemplationem, eo, qui sequitur, modo exercere, prout res subiecta feret.

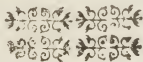
Punctum primum erit: secundum imaginationem respicere personas omnes: & notatis, quæ circa eas occurrunt, circumstantijs, vtilitatem nostram elicere.

Secundum: velut audiendo quid loquantur, aut loqui eas deceat, omnia in vsum nostrum attrahere.

Tertium: interiore quodam gustu, & olfactu, sentire quanta sit suauitas, & dulcedo animæ, diuinis donis, ac virtutibus imbutæ, iuxta rationem personæ, quam consideramus, adaptando nobis ea, quæ fructum aliquem afferre possint.

Quartum: per internum tactum atrectare, ac deosculari vestimenta, loca, vestigia, ceteraque personis talibus coniuncta: vnde fiat nobis deuotionis, vel boni cuiuslibet spiritualis maior accessio.

Huic erit Contemplationi per Colloquium imponendus finis, sicut prioribus, adiecto itidem, *Pater noster*.

DE APPARITIONE

Tertiâ. Matth. vlt.

Oratio Præparatoria, & Præludia iuxta morem .

Primò : Redibant à monumento Mulieres, cum timore simul, & gaudio ingenti, vt narrarent Discipulis, quicquid de Domini Resurrectione intellexerant .

Secundò : Apparens eis in via Christus, ait : *Auete,* & illę accedentes, ac prostratę ad pedes eius, ipsū adorarunt .

Tertiò : A flatus est illas Dominus : *Nolite timere. Ite,* nuntiate fratribus meis, vt eant in Galileam, ibi me videbunt .

DE APPARITIONE

Quarta. Luc. vii.

Oratio Preparatoria, & Præludia consueta.

Primò : Audita, Petrus, ex mulieribus Christi Resurrectione, cucurrit ad monumentum.

Secundò : Introgressus, sola vidit linteamina, quibus fuerat inuolutum corpus.

Tertiò : Cogitanti super his Petro, Christus se ostendit. Unde dicebant Apostoli. *Surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni.*

DE APPARITIONE

Quinta. Luc. vii.

Oraño Præparatoria, & Præludia ex more.

Primò: Duobus Discipulis deinceps apparuit, cum
irent in Emmaus, & de ipso colloquerentur.

Secundò: Redarguit eorum incredulitatem: & myste-
ria passionis, atque Resurrectionis ipsis exposuit: *O stulti,
& tardi corde ad credendum, in omnibus, quæ locuti sunt
Propheta. Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare
in gloriam suam?*

Tertio: Rogatus, cum eis mansit, fractoque ipsis pane,
disparuit: qui subito in Hierusalem reuersi, nuncia-
uerunt Apostolis, quomodo vidissent eum, & in fractione
panis agnouissent.

DE APPARITIONE

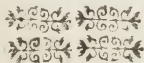
Sexta . Ioan. 20.

Oratio Præparatoria, & Præludia consueta .

PRimò : Discipuli omnes , præter Thomam, domi congregati erant, propter Iudæorum metum .

SECUNDò: Ingressus ianuis clausis Christus : *Stetit in medio, & dixit eis : Pax vobis .*

TERTIò : Spiritum Sanctum eis dedit, & ait : *Accipite Spiritum Sanctum: quorum remisseritis peccata remittuntur eis, &c.*

DE APPARITIONE

Septima . Ioan. 20.

Oratio Præparatoria, & Præludia ex more.

Primò: Sanctus Thomas, cum apparitioni prædictæ non interfuisset, protestatus erat: *nisi videro, &c. non credam.*

Secundò: Post dies octo, iterum clausis ianuis, obtulit se videndam Christus: & Thomæ dixit: *Infer digitum tuum huc, & vide, &c. & noli esse incredulus, sed fidelis.*

Tertio: Exclamavit Thomas: *Domine meus, & Deus meus.* Cui subintulit Christus: *Beati, qui non viderunt, & crediderunt.*

DE APPARITIONE OCTAVA.

Ioan. ult.

Oratio Præparatoria, & Præludia more supradicto.

PRIMò: Palàm se denuo ficit Christus piscantibus septem Discipulis: qui, cùm tota nocte nil cepissent, iactum ad mandatum eius rete: *Iam non valebant illud trahere, præ multitudine piscium.*

SECUNDò: Per id miraculum, agnoscens eum Ioannes, ait Petro: *Dominus est*: qui contestim desiliens in mare, ad Christum accessit.

TERTIO: Dedit eis, vt comederent, panem, & piscem. Postea Petro, an se diligeret, ter interrogato, suum ouile ei commendauit: *Pasce oues meas.*

DE APPARITIONE NONA.

Matth. ult.

Oratio Præparatoria, & Præludia de more.

PRimo: Ex Domini mandato, abeunt Discipuli ad montem Tabor.

Secuodò: Ihs apprens ille, inquit: *Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra.*

Tertiò: Mittens eos ad prædicandum per vniuersum orbem, sic mandauit: *Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

DE ASCENSIONE CHRISTI.

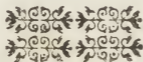
ACT. I.

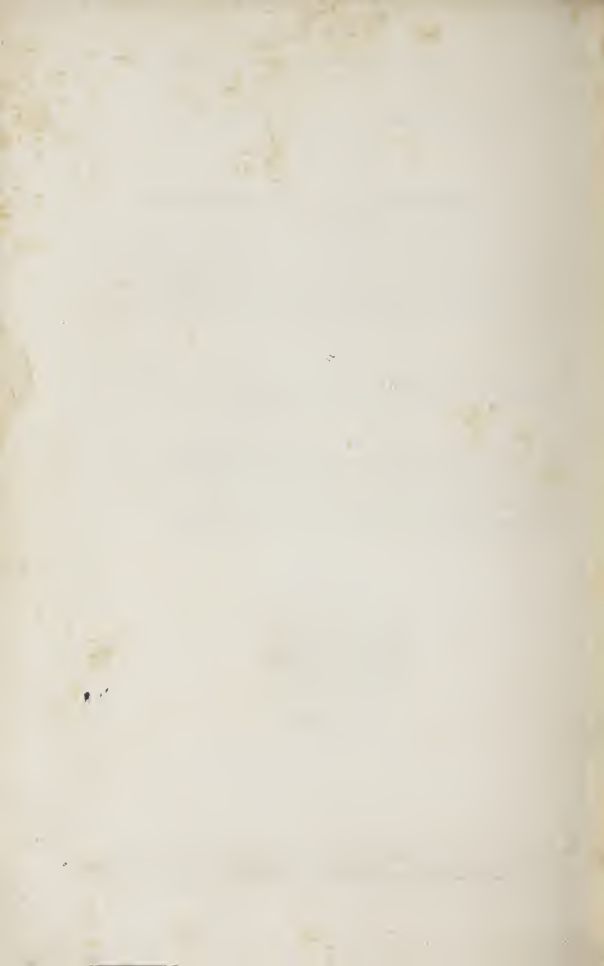
Oratio Præparatoria, & Prælia præmittuntur
ex more.

Primò: Postquam iam per dies quadraginta multoties
se Christus Discipulis suis viuum exhibuisset: *In mul-
tis argumentis, &c. loquens eis de regno Dei*. Misit eos Hie-
rosolymam, vt promissum Spiritum sanctum illic expe-
ctarent,

Secundò: Eduxit eos ad Oliueti montem: *Et uiuentibus
illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum*.

Tertio: Iisdem in coelum suspicientibus dictum est per
duos illos viros, in vestibus albis assistentes, quos
Angelos fuisse credimus: *Viri Galilæi quia statis aspicientes
in calum? Hic IESVS, qui assumptus est à vobis in calum sic
ueniet, quemadmodum vidistis eum euntem in calum*.

Heu quã fordet tell? cum cœlum aspicio . S Ign?

CONTEMPLATIO DE PARADISO.

Oratio Præparatoria de more.

PRæludium primum erit per imaginationem in cælum conscendere, ac se in loco amplissimo, pulcherrimo, & amœnissimo, ante Diuinam Dei Maiestatem, ac Sanctos omnes sibi propitios sistere.

Secundum erit, petere gratiam, qua benè possis ea animo penetrare, quæ præparauit Deus diligentibus se.

PVnctum primum erit, Contemplari locum, in quo Homo in æternum est permanurus: est enim Ciuitas (ex *apocalyp. 21*) in quadro posita, per stadia duodecim millia, & longitudo, & altitudo, & latitudo eius æqualia sunt. Fundamenta muri Ciuitatis, omni lapide pretioso ornata: structura muri eius, ex lapide Iaspide: Portæ duodecim, & singulæ ex singulis margaritis. Platea aurum mundum, tanquam vitrum pellucidum: & ciuitas non eget Sole, neque Luna, vt luceant in ea: nam claritas Dei illuminat eam, & nox non est in illa.

Secundum erit, Considerare, quanta felicitas sit homini futura, cum cernet corpus suum Agile, Subtile, Impassibile, & Splendens: singuli enim Beati in Cælorum Regno clariùs Sole fulgebunt in perpetuas æternitates: vbi non esurient, neque sicient ampliùs, nec cadet super illos Sol, neque vllus æstus, & mors vltra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra, quia prima abierunt.

Tertium erit, Considerare gaudium hominis videntis Maiestatem Diuinæ naturæ, cum Generatione, ac Processione Diuinarum Personarum, cæterisque omnibus Dei Attributis, omnipotentis Potentiæ, immensæ Sapientiæ, summæ Bonitatis, & reliquarum infinitarum perfectionum, cum pulchritudine, & varietate Cælorum, & rerum omnium creaturarum totius Vniuersi, quæ in clara visione, & intuitu Diuinæ illius Essentiæ, tanquam in lucidissimo speculo, apparebunt.

Quar-

Quartum erit, Contemplari gloriam hominis admissi in conspectum gloriosissimæ Humanitatis Christi Deificatæ, & supra omnem creaturarum altitudinem ad dexteram vsque Patris sublimatæ: in Christo enim videbit relucere omnia fidei nostræ arcana, & cognoscet admirandam Verbi Diuini cum humana natura vnionem, & modum ineffabilem præsentis Christi Domini in augustissimo Eucharistiæ Sacramento. Intellet e iam rationes Cruciatuum, Mortis, & omnium cumulum meritorum, quibus ipse Diuinæ Iustitiæ pro peccatis hominum abundè satisfecit, & illos in filios Dei adoptauit, regniq; cælestis Reges, atque heredes effecit.

Quintum erit, Cogitare felicitatem, quam percepturi sunt Beati omnes ex societate sanctissimæ Virginis, à dextris Filij assistentis in vestitu deaurato, & Angelorum Deo ministrantium: millia enim millium ministrant ei, & decies millies centena millia assistunt ei, cum copiosa multitudine cælestis patriæ ciuium, Deum laudantium, & benedicientium qui ex omnibus gentibus, tribubus, & linguis congregati, suo singuli ordine, sede, ac dignitate, proprijs cuiusque meritis respondente, cernentur sapientissimè collocati: ita tamen, vt alter, alterius bono fruatur vt suo.

Sextum erit, Cogitare iucunditatem, qua perfundentur Beati, ob securam, ac perpetuam tantorum gaudiorum possessionem: cognita Dei bonitate, qui ipsos à Dæmonis iugo, Mundi laqueis, & Carnis illecebris liberauit: & quod, spectata multitudine eorum, qui perierunt, se conspicient a terna quiete, vt a secura, atque immortalis donatos, & torrente voluptatis potatos, semper illud canticum concinentes: Benedictio, & Claritas, & Sapientia, & gratiarum Actio: Honor, & Virtus, & Fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum. Amen.

Colloquio vno, vel pluribus, pro pio animi affectu faciendis, terminabitur Contemplatio cum *Pater noster*.

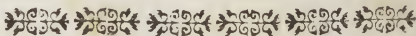
*TERTIVS ORANDI MODVS,
per quandam vocum & temporum com-
mensurationem.*

Additio ab vtraque superiore nihil differt.

Oratio Preparatoria fiet sicut in secundo modo.

Tertius hic orandi modus in eo consistit, vt inter singulas respirandi vices, singula Dominicæ, alteriusve orationis verba transmittamus, expensa interim, vel significatione prolata vocis: vel personæ, ad quam oratio spectat, dignitate: vel meæ ipsius vilitate: vel vtriusque postremò differentia. Eodem procedendum modo in verbis reliquis. Addendæ quoque Orationes supra memoratæ, *Aue, Credo, &c.*

Regula duæ huc spectantes.

Prior: vt, finira, iuxta hunc orandi modum, precatio-
ne Dominica; sumatur alijs diebus, vel horis, Ange-
lica Salutatio, simili respira- tionum interuallo tractanda,
cum alijs orationibus, vsitato more recitandis.

Poste-

29. 2.

Posterior : vt , qui hunc orandi modum exercere cupit
diutius , ad eum applicet preces omnes supra
dictas , aut earum partes , & paria anhelituum , ac vocum
interstitia obseruet .

QVIS NOS SEPARABIT. Rom. viii.

CONTEMPLATIO AD AMOREM

spiritualem in nobis excitandum.

IN primis duo notanda sunt : Primum , quòd amor ipse ab operibus magis, quàm à verbis pendet. Secundum: quòd consistit amor in mutua facultatum, rerum, & operum communicatione: puta scientiæ, diuitiarum, honoris, & boni cuiuscumque .

Oratio Præparatoria præmittitur ex more :

Præludium primum est : vt coram Domino , Angelis , Sanctisque omnibus, mihi propitijs, stare me videam.

Secundum: vt gratiam Dei efflagitem, per quam beneficiorum eius in me collatorum magnitudinem perspiciens, ad amorem, cultum, & seruitium ipsius, totum me impendam .

Punctum primum sit, reuocare in memoriam beneficia Creationis, ac Redemptionis : dona itidem particularia, seu priuata enumerare : & cum intimo affectu perpendere : quantum mea causa benignissimus Dominus egerit, atque pertulerit : quantum mihi elargitus sit de thesauris suis : quòdque, iuxta diuinum suum decretum, & beneplacitum, seipsum mihi, quantum potest, donare velit Quibus optimè inspectis, vertar ad meipsum, & disquiram mecum, quæ meæ sint partes, & quid æquum iustumque sit, vt Diuinæ offeram, & exhibeam Maiestati: haud sanè dubium quin mea omnia offerre debeam, ac meipsum cum summo affectu, & verbis huiuscemodi, vel similibus .

SVscipe, Domine, vniuersam meam libertatem . Accipe Memoriam, Intellectum, atque Voluntatem omnem .

Quic

Quicquid habeo, vel possideo, mihi largitus es: id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum. Amorem tui solum, cum gratia tua mihi dones; & diues sum satis, nec aliud quicquam ultra posco.

Secundum erit, Speculari Deum, in singulis existentem creaturis suis: & Elementis quidem, dantem, vt sint: Plantis verò, vt per vegetationem quoque viuant: Animalibus insuper, vt sentiant: Hominibus postremò, vt simul etiam intelligant. Inter quos accepi & ipse vniuersa hæc beneficia, esse, viuere, sentire, ac intelligere: meque templum quoddam suum efficere voluit, ad imaginem suam, & similitudinem creatum. Ex quorum omnium admiratione, reflexus in meipsum, agam, vt in primo puncto, vel melius, si quid occurrerit: id quod in punctis etiam sequentibus erit factitandum.

Tertium est, Considerare eundem Deum, ac Dominum, propter me in creaturis suis operantem, & laborantem quodammodo: quatenus dat ipsis, conseruatque id, quod sunt, habent, possunt, atque agunt: Quæ omnia, vt supra, in mei considerationem reflectenda erunt.

Quartum, Prospicere quo pacto munera, & bona omnia cælitus descendunt: vt sunt potentia, iustitia, bonitas, scientia, & alia qualibet humana perfectio, terminis quibusdam certis circumscripta, quæ ab infinito illo totius boni thesauro, sicut lumen à sole, & ex fonte aqua, deriuantur. Addenda superest reflexio prædicta in mei circumspectionem.

Colloquium etiam in fine fiet, terminandum cum *Pater noster*.

QUAEDAM NOTATA DIGNA

de Scrupulis, quos anima demon inijcit, dignoscendis.

Primum: Vulgò scrupulum appellant, quando ex proprio liberi arbitrij motu, & iudicio, aliquid concludimus peccatum esse, cum peccatum non sit: veluti si quis animaduertens se Crucem, ex paleis humi figuratam, in transitu calcasse, crimini sibi vertat. Hoc autem non scrupulus propriè, sed iudicium potiùs erroneum vocari debet.

Secundum: Scrupulus propriè dicendus est, quoties, post calcatam Crucem eiusmodi, vel post cogitationem, loquelam, aut operationem aliquam, oboritur nobis extrinsecùs peccati admissi suspicio. Et quamuis altera ex parte veniat in mentem, nos minimè peccasse; ambiguitatem tamen quandam, atque animi perturbationem sentimus, à dæmone videlicet obtrusam.

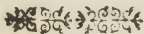
Tertium: Prior scrupuli species, impropriè sic dicti, prorsus abhorrenda est, vt erroris plena. Posterior verò, per tempus aliquod (dum præsertim recens est vitæ melioris institutio) animam rebus spiritualibus vacantem, non parùm iuuat: cum eam mirum in modum purget, atque ab omni peccati specimine abducatur: iuxta illud D. Gregorij: Bonarum mentium est, ibi culpam agnoscere, vbi culpa non est.

Quartum: Callidè obseruare solet inimicus, qualis nam sit animæ cuiusuis conscientia, crassior ne, an delicatior. Et si quam inuenit delicatam; multo quoque delicatorem efficere nititur, & in extremum quemdam redigere anxietatis gradum, vt sic miserè turbatam, à profectu spirituali tandem deiiciat, Puta si animam noverit, quæ peccato nulli consentiat, mortali, siue veniali,
immò

immò ne umbram quidem (vt sic dicamus) voluntarij peccati sustinere queat; tunc, quoniam non potest veram peccati rationem illi obijcere, ed satagit adducere; vt peccatum sibi esse credat, quod re vera non est; cuiusmodi est, de verbo aliquo, vel cogitatuuncula repentina. Crassam è diuerso animam, seu conscientiam, reddere crassiore studet: vt, quæ negligebat prius venialia peccata, mortalia quoque nunc parùm curet, ac in dies minùs respiciat.

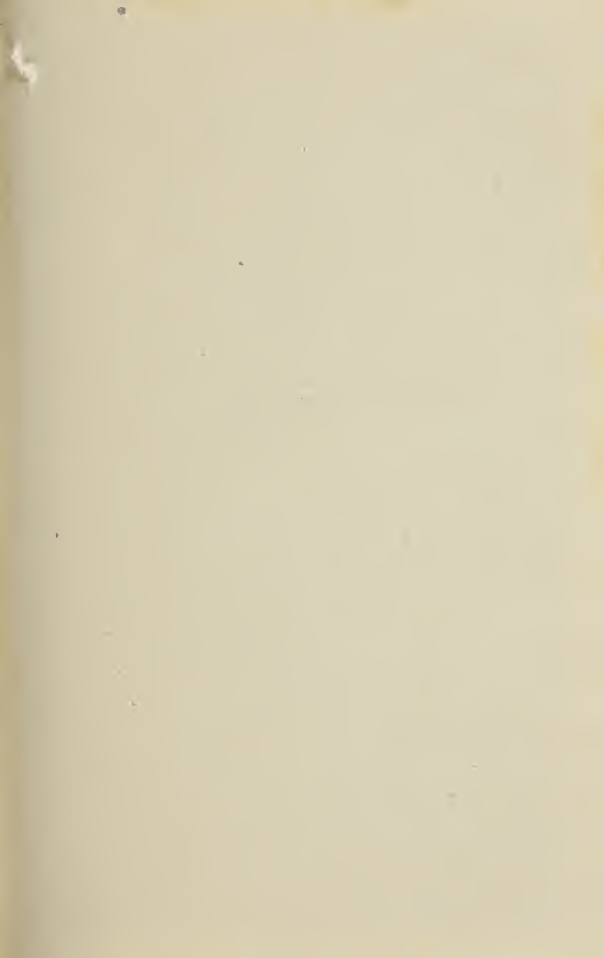
Q Vintum : Vt anima progredi valeat in via spirituali, ad illius partis oppositum tendat necesse est, inquam inimicus tentat pertrahere : vt si laxiorem iste conscientiam facere adnititur, faciat illa strictiorem: aut relaxet contra, si dæmon nimium velit restringere. Sic enim continget, vitatis extremæ vtriusque partis periculis, animam ipsam in medio quodam quieto, & securo statu, iugiter manere.

S Extum : Quotiescunque homini, dicere, aut agere aliquid volenti, quod ab Ecclesia vsu, vel maiorum nostrorum sensu non dissonat, quodque tendit in Dei gloriam, obuiat extrinsecus suggestio dissuadens, ne dicat, aut agat illud propositum, adducta vel vanæ gloriæ, vel mali alterius cuiusuis fucata quadam ratione; tunc ad Deum eleuanda mens est: sique appareat, ad eius gloriam spectare dictum, aut factum eiusmodi, vel certè contrarium non esse; tendendum rectà erit aduersùs talem cogitationem: atque obstrepenti nobis inimico respondendum cum diuo Bernardo : Nec propter te cœpi, nec propter te finiam.

1000

1000

7019 297

